

Izšla vsak dan razen nedelj in praznikov.
—
Issued daily except Sunday and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniki in upravniki
prostor: 2687 So.
Lawndale Ave.
Office of Publication:
2687 So. Lawndale Ave.
Telephone Lawndale 4635

LITO—YEAR XV.

Čena lista: Entered as second-class matter January 23, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., ureda, 27. decembra (Dec. 27), 1922.

Subscription \$5.00 Yearly

STEV.—NUMBER 302.

JEKLARSKI MAGNAT JE ZA DVANAJSTUR- NO GARANJE.

"PITTSBURGH PLUS" MU JE SEVEDA TUDI PRI SROU!

Če etik ne da počenega groša,
ampak pri njem odloči le "eko-
nomska stran" vprašanja.

Chicago, Ill. — Povedano je že bilo, da je jeklarski magnat Gary prišel v Chicago, da tukaj preživi božične praznike. Obšli so ga časnikarji poročevalci, da izvedo od njega, kako misli o dvanaajsturnem delavniku, o "Pittsburgh Plusu" in drugih važnih vprašanjih, ki so obudila pozornost v javnosti. Malo časnikarjskih poročevalcev je bilo tako srečnih, da so se prili do njega, kajti jeklarski magnat je ne govore s vsakim poročevalcem, posebno ne o važnih vprašanjih, ker ne vedo, kako jih časnikarjski poročevalci obdelajo.

Poročevalce dnevnika "Chicago Tribune" je bil menda tako "srečen", da je govoril z njim.

Poizvedeti je hotel, kako jeklarski magnat čuti o dveh glavnih vprašanjih. Časnikarjski poročevalci se je kmalu prepričali, da ne govori s človekom, ki vsaki govornik o pravičnejšem ravnanju z delavci, o osemurnem delavniku, ampak da ima pred sabo hladnokrvnega kupčevalca in industrijalec, pravzaprav advokata, kateri je vsakega pol in ki računi samo z dobičkom. In tako je moral poslušati, kako mu je jeklarski magnat pripovedoval, da ima njegova družba, ali bolje rečeno jeklarski trust, izgubo, da ne more izplačati še dividend. Dividend ne morajo izplačevati od prejšnjega prebitka. Ako bi se pa uvedel še osemurni delavnik, tedaj bi trust imel strašno izgubo, ako bi se ne povzela čene produktov.

Povedal je tudi, da so nekateri delavci tako zaljubljeni v dvanaajsturni delavnik, da bi šli delati v druge industrije, v katerih tudi še delajo po dvanaajst ur, da več zaslužijo. Pravil je, da imajo najtežje delavce, ki sestavljajo poročilo o drugih industrijah, v katerih delajo o dvanaajst ur. Naglašal je, da društvo inženirjev in socialnega stališča priporoča osemurni delavnik, ne povzroča pa gospodarske strani vprašanja. Dodal je, da nekateri delavci prejemajo višjo mezd, kot jim gre. To so vendar delavci, ki delajo za jeklarski trust, dobe tako visoko mezd, da vprav zanje zadostuje. "Pittsburgh Plus", kajti to je po Garyjevem mnenju najbližja čena za jeklo. Tako in enako je besedičil sili jeklarski magnat pred božičem v najfinerem hotelu v Chicago, ko je na tisoče delavskih otrok, katerih očetje delajo za jeklarske magnate, preživel božič brez veselja in v žalosti.

Ali eno se mora priznati Garyju. Predzren in odkritostren je. Pokazati je hotel, da o produkciji jekla veče razume, kot inženirji, in k temu je dodal, da se morajo najjemati delavci po najnižji mezd, a garati morajo najdaljši delavni čas. To je pa njegova ekonomija! In to je prava ekonomija advokata, ki o pravi ekonomiji v industrijski produkciji toliko razume, kot eskimo, kako se sade banane in anane.

Krvav Božič v Italiji in na Irskem.

Rim, 26. dec. — Krvavi spomni med fašisti in komunisti so bili po vsej Italiji na božični dan. V Turinu je bil eden fašist ubit, drugi pa težko ranjen. Fašisti so požgali domove dveh socialističnih organizacij.

Dublin, 26. dec. — Med republikani in četami Svobodne države ni bilo mira na božični praznik. Kri je tekla v mnogih krajih. V Dublinu je bil ustreljen nek uradnik na cesti. Napadalec so bili.

V Belfastu je izstala polnočna mraza, ker se katoliški duhovni nik niso upali v cerkve, boječ se napadov.

"DELAJE TRDO, POTLAČITE RADIKALCE IN SREČNO NOVO LETO." PRAVI GARY.

Chicago, Ill. — Jeklarski kralj Gary ima pripravljeno formulo za veselo praznike in srečno novo leto. Njegova formula je sledeča: "Delajte trdo in brez prestanka, pobijte radikalizem, ki je že predolgo časa v sedlu in potem za nas vse vesel Božič in srečno novo leto."

Kakor vse kaže, ne bo leto 1923 še videlo Garyjeve formule!

VSEKUSKI SOVJETSKI KONGRES V MOSKVI.

Kamenov je v otvoritvenem govoru pohvalil Boraha in La Folletteja v Ameriki.

"SOVJETSKA REPUBLIKA JE VSAK DAN MOČNEJŠA."

Moskva, 26. dec. — V nedeljo je bil odprt vsesovski kongres sovjetov. Okrog 3000 delegatov je nastopilo veliko operno gledališče, v katerem se vrši zborovanje, na galeriji in kjerkoli je kaj prostora, se je pa stlačilo ravno toliko poslušalcev. Na velikem odru sede predstavniki vseh ljudstev v sovjetskih republikah: Rusi, Ukrajinci, Belorusi, Tartari, Evrozajci, Mongoli in Kareljanci, kmetje in delavci, možki in žene.

Predsednik centralnega izvrševalnega odbora Kalinin je formalno otvoril kongres in Leon Kamenov, predsednik moskovskega sovjeta, je imel pozdravni govor. Delal je med drugimi, da se je Rusija v zadnjem letu tako okrepla in utrdila, da so nadaljni kompromisi in umiki nepotrebni.

"Dane ne damo več niti tistih koncesij, ki smo jih bili voljni dati v Genovi in Haagu," je rekel Kamenov. "Ruska sovjetska republika je vedno bolj močnejša in močnejša."

Kamenov se je dotaknil tudi zadnjih kongresnih volitev v Ameriki in rekel: "V američkem kongresu je zdaj skupina, katero vodi senatorja Borah in La Follette; ta skupina zahteva prikonjanje naše vlade in vstopitvenje diplomatičnih stikov z Rusijo. Napredni senatorji ne zahtevajo tega iz ljubezni do komunizma. Ne! V Ameriki še danes preganjajo komuniste — zahtevajo pa radi tega, ker Amerika, katere je gostila carjevega poslanika, še štiri leta po padcu carizma, danes ve, da moč Sovjetske Rusije raste dnevno in s trgovskega stališča nas ne more več ignorirati."

Govornik je pojasnil, kako so se vsled nesporazuma zavlekla pogajanja z Združenimi državami. Komisija iz Amerike, ki je imela posetiti Rusijo, je bila odklonjena iz razloga, ker sovjetska vlada ne hoče, da istočasno poseti Ameriko ruska komisija. Koraki za politično priznanje so zdaj v teku.

Kar se tiče bodočih koncesij, je Kamenov dejal, da vse pogodbe z buržoaznimi državami morajo biti takšne kot je rapalska pogodba z Nemčijo. Rusija ne sklene nobene pogodbe več brez političnega priznanja. Niti industrijsko bogata Amerika, ne Evropa ne more več ignorirati Rusije.

Gromovit aplavz je sledil tem besedam.

Drugi govornik je bil Budenij, ki je rekel, da takozvani umik iz komunizma v državni kapitalizem je končan.

Na programu kongresa je med drugimi reči tudi združenje starih sovjetskih republik v eno; Moskva bo glavno mesto vseh sovjetskih republik.

Vladivostok, 26. dec. — Krajevna sovjetska uprava v Vladivostoku je zaprla ruske in inozemske banke v mestu in provinci, ki se imenuje Primorje. Častniki bele garde, ki so bili ujeti, so izgnani iz Sibirije. Sovjetske oblasti so jih poslale proti Moskvi.

Potres v Novi Zelandiji.

Wellington, N. Z. — Močni potresni sunki so stresli Wellington 25. t. m. popoldne. Bati se je velik materialne škode v notranjih stavbah. Na obrežju v Waikuku so nastale v zemlji velikanske razpoke.

NESPOSOBNOST ŽE- LEZNIŠKIH RAVNATE- LJEV V PRAVI LUČI.

"ZAFURALI" SO EN OSTET MILJARDE NA ŽELEZNIČARSKO PRVEGA RAZREDA.

Tako sliko nam podaja Evans Clark, delavski statističar.

New York, N. Y. (Fed. Press.) — Članek, ki ga je spisal Evans Clark, delavski statističar, in ki izide v magazinu "Nation", pripoveduje, da so železnice prvega razreda v mesecih julij, avgust in september, potratile skoraj eno četrtino milijarde dolarjev za vzdrževanje svoje taktike, s katero hočejo razbiti železničarske organizacije. Ti stroški so se tako povečali, katere bo seveda plačalo ljudstvo, ker so se pomnožili prometni stroški in stroški za opremo v času stavke. K tem velikim stroškom je pomagala tudi nezmožnost železnice, ker niso bile kos prometu zaradi nezadostne železniške opreme.

Članek, ki se opira na podatke Meddržavne trgovske komisije, pove, da so njih naraščajoči stroški potisnili obratne prejemke na osem in štirideset milijonov dolarjev pod normalno mero. Železnice so izgubile zaradi pomanjkanja voz, ki je prišlo v septembru, osem milijonov dolarjev na mnogih prejemkih. Železniške družbe so najbrž izgubile sto pet milijonov dolarjev, ker niso bile polni kos živahnemu prometu.

Na to Clark nadaljuje, da stroški je bila meza snimana, kar je povzročilo stavko, je bila katastrofa meza v septembru za osem centov na uro višja kot pred snizanjem mezde. Povprečno so prejemali organizirani železniški delavci v delavnicah pred prvim junijem dva in sedemdeset centov na uro. V juliju so plačevali stavkokazem po šest in sedemdeset centov na uro, v avgustu devet in sedemdeset centov, v septembru pa osemdeset centov. V septembru je bilo tri in dvajset odstotkov manj delavcev v delavnicah kot pred prvim junijem, tedaj so stroški za popravila povzročili za sedemdeset odstotkov.

Ker so družbe plačevale hrano, prenočišče in nagrade stavkokazem, so se stroški še bolj pomnožili. Meza, ki se jo prejeli delavci v septembru za česurno delo, je bila za sto sedemdeset odstotkov višja kot pred prvim junijem. Račun za nagrado je znašal v septembru tri milijone osem sto tisoč dolarjev. Stroški za česurno delo, ki so ga zakrivila železniške družbe, so se pa povečali za 1,524 odstotkov. To se je zgodilo, ker je bilo treba izvršiti popravila na progi, da se odvrnejo nesreče. V mesecih julij, avgust, september so železniške družbe izdale za prireditve stražnikov in detektivov devetnajst milijonov dolarjev, ali šestkrat več kot v normalnem času.

Clark dalje opozarja na dejstvo, da je Baltimore & Ohio železnica izgubila v treh mesecih deset milijonov dolarjev, na kar se je pobotala s železniškimi delavci. Finančno poročilo omenjene družbe je za mesec avgust kazalo dva milijona šest sto tisoč dolarjev deficita, v oktobru je pa družba imela tri milijone dolarjev prebitka. Zdaj je železnica prava embarga in sprejema in prevaža vsakovrstno blago.

Clark zaključuje, ako naj se industrijska taktika meri v dolarjih in centih, tedaj pokazuje, da je politika železniških družb na pram delavcem velika znota.

Vodstvo Američke pomožne uprave ni odgovorno za tihotapstvo v Rusiji.

Moskva, 25. dec. — Sovjetske oblasti so izjavile, da vodstvo Američke pomožne uprave v Rusiji ni odgovorno za prestopke američkega oboja, ki je zlorabilo pošto uprave za izvažanje krzna, slika, zlata in drugih dragocenosti iz Rusije. Štirje nameščenci Američke uprave so bili zasačeni pri tihotapstvu in odslavljeni.

AMERIŠKI SODNIK POZNA SAMO ENO VLADO V RUSIJI — CARJEVO.

New York, N. Y. — (Federated Press.) — Rusija ima vlado, ki funkcionira še več kot pet let, toda ameriška sodišča smatrajo, da druge vlade v Rusiji ni kakor edine vlado carjeva. Tako je razsodilo vrhovno sodišče v New Yorku v zadevi Borisa Sokolova, bivšega ruskega državljana, ki je tožil National City banko v New Yorku za \$28,365 in obresti; to vsoto je naložil v podružnici te banke v Petrogradu pred revolucijo in zdaj zahteva, da se mu izplača. Sodišče je razsodilo, da banki ni treba izplačati zahtevane vsote.

PAPEŽ SE OGREVA ZA SVETOVNI FAŠIZEM.

Izdal je enikliko, v kateri toži, da je vojna prizadela velik delež katoliških cerkvi.

NAPADA RAZREDNO GIBANJE DELAVCEV.

Rim, 26. dec. — Papeži Pij XI. je izdal enikliko, v kateri se bavi s svetovnim položajem in brdiko teži, da je vojna prinesla splošno propadanje krščanske civilizacije.

"Cerkev silno trpi, odkar je bila vojna," pravi papež. "Mnoge hiše božje se danes razbije v druge namene, mnoge cerkve in semenišča so v razvalinah in mnogi glavo, ki so osmisljevali božjo besedo, so utihnili."

Vojna je razbila družine, pravi papež, zanesla modnje kal razsula in silno razširila nemoralnost.

Enikliko se peče tudi s razredno gibanjem delavskih mas. Po besedah papeža je to gibanje "ku-ga za človeške družbe", katere ogroža socialne vesti. Papež oblažuje splošni nepokoj med ljudmi "vseh starosti in stanov" in objašnje splošno nepokojstvo in nevoljnost za delo.

Papež je posvetil dober del eniklike Italiji. Oblažuje, ker se Italija še ni pobotala s Vatikanom, toda sedanjí položaj ga navdaja s upanjem, da se to zgodi kmalu.

Obenem naznanja papež, da najbrž kličie zborovanje vseh škofov v Rimu leta 1923, ko bo jubilejsko leto za cerkev.

Mexico City, Mehika, 26. dec. — Mehika vlada smatra papežovo božično enikliko za poziv na katoličane, da naj popdro fašiste v Mehiki, Italiji in v drugih deželah.

Finančni minister de la Huerta je rekel pred časnikarjskimi poročevalci, da bo mehika vlada odlej posvetila več pozornosti fašističskemu gibanju v Mehiki. Mehikiški fašisti so klerikali, ki nastopajo isto stališče, za katerega se navdukuje papež v svoji enikliki. Mehikiški klerikali nikakor ne morejo pozabiti časov, ko so bili absolutni vladarji v republiki.

"Ljudstvo, ki se je otreslo klerikalnega jarma pred dvajsetimi leti, si ga ne bo izlepa zopet naložilo," je dejal de la Huerta. "Mehikiško ljudstvo je okusilo svobodo in pravkar stoji pred zelnim poljem svojega cilja, ki je mir, pravičnost in enakopravnost. Vpostavljenje starega gospodstva katoliške cerkve je nemogoče."

"NOVA" JUGOSLOVANSKA VLADA.

Pašić in večina ostali na krmilu.

Washington, D. C. — (Jugoslovanski prebitor.) — V novem kabinetu so sledeči ministri:

Nikola Pašić, ministrski predsednik; Momčilo Ninčić, zunanje zadeve; Laza Marković, pravosodje in zastopnik ministra trgovine; Vujičić, podpredsednik narodne skupščine, notranje zadeve; Uzunović, javna dela; Velizar Janković, železnice; Brakić, železnice; Trifunović, svetlo; general Pesić, armada in mornarica; Vukičević, pošta in telegraf; Ljuba Jovanović, bogoslužje; Krsta Miletić, agrarna reforma; Stojadinović, finance; Perić, socialna politika; Trifković, izenačenje zakonov; Zupančič, šolstvo, ministra brez portofelja. Vsi ministri spadajo k radikalni stranki.

JEZERO JE DALO IZ SEBE ŽRTVI KLA- NOVSKE BRUTALNOSTI.

SILNA EKSPLOZIJA DINAMITA JE VROGA TRUPLI NA POVRŠJE.

Miličarske čete so bile izdatno pomnožene.

Mer Rouge, La. — Iskanje dveh štev kukukskianovcev je zdaj končano. Nekdo je zapalil okoli tisoč funtov dinamita in povzročil strašno eksplozijo, ki je vrgla brezglavni trupli vrh vode. To se je zgodilo dvajset milj proč od mesta, na katerem so miličarji iskali umorjeni šrtvi.

Razstrelba je povzročila mnenje v oficijelnih krogih, da so zakrnikani zločinci s eksplozijo namravali uničiti dokaze za njih zločin. Najbrž so upali, da eksplozija tako razstrga trupla, da ju ne bo mogoče spoznati.

Ta čin je napotil governorja Parkerja, da je prevzel sam vodstvo preiskave, ker je zdaj prepričan, da so hudodelci pripravljeni na vse, da izbrljejo za sabo sledi.

Sem se je odpeljal državni prokurator Cooe v družbi svojega namestnika. Z njima na vlaku je oddelk milice s strojnimi. Kadar pride še ta oddelk milice sem, bo okoli tri sto obojroženih oseb tukaj in okraj se bo nahajal praktično pod vojnim sodom.

Detektivni justičnega departamenta so tukaj še tedno na delu in vodi jih Burns, da naberejo potrebne dokaze, na kar sledi aretacije na debelo.

Obojročni infanteristi patrolirajo po cestah in strategičnih mestih so nastavljeni strojnici.

Občina je razdeljena zaradi kukukskanske agitacije in terorizma v dve skupini: v klanovski in protiklanovski. Hujskači so na delu in če se jim posreči njih rovarski delo, tedaj vplamti krvav boj. To je povzročilo, da so miličarske čete izredno pomnožene.

Filmora Watta Daniels in Thomas F. Richards sta bila vgrabljena na potu med tem mestom in Bastropom. Ravno ob tem času so ugrabili klanovci še tri druge ljudi in jih odvedli v hosto. Daniels in Richards sta bila mlada fanta in klanovci so jih odpeljali proč, ostale tri so pa privezali k drevesom, jih sklekili in bičali.

Med klanovci in protiklanovci je divjal še dalj čas spor. Zupan B. M. Coie je bil klanovski pristalec. Nekoga dne je baje prejel grozljivo pismo, nekdo je pa nanj streljal iz zasede.

Klanovci so imeli na piki Danielsa in Richardsa. Neko poč so ju ugrabili in odvedli v šumo. Tukaj so jih izpraševali po načinu inkvizicije, na kar so jih izpuštili, ker niso mogli ničesar dognati. Nekaj dni kasneje so jih zopet ugrabili in od tega časa sta izgini. Oni trije, katere so klanovci bičali, so izpovedali, da so kukukski ugrabili Danielsa in Richardsa in ju odvedli proč od njih.

Od tega časa je bila vsaka sled izgubljena za njima. Nekaj dni sem so pa oblastveni organi prejeli poročilo, ako prelasejo jezero Cooper, da ju najdejo. Prišli so ju iskati v jezeru, okoli jezera so pa razpostavili vojaške straže.

Malopred polnočjo so opazili vojak, da je zablisnila luč na nasprotni strani jezera. Obrnili so strojnice na luč in oddali je bilo okoli sto petdeset strelcev. Ko so vojak naskočili prostor, kjer se je pokazala luč, niso našli nikogar. Ravno ob tem času se je pa dogodila silna razstrelba na jezeru La Fourche, ki je oddaljeno dvajset milj. Eksplozija je bila tako silna, da je pretresla naselbino Eason Ferry.

Zgodaj jutraj je J. C. Nettles v Oak Ridge telefoniral kapitanu Cooperju, da sta bili dve brezglavi trupli vrženi na površje jezera. Kapitan Cooper je takoj razpostavil straže okoli jezera in trpel se niso dotaknili, dokler ni pripeljal rakev iz kovine. Pregledali so trupli, Roke in noge so bile potrgane in manjkali sta glavi. Okoli života je bila povita črna, ki

AMERIKA JE IZDALA OSEM MILJARD DOLARJEV ZA BOŽIČNO RAZHAJANJE.

Chicago, Ill. — Običajni božični izdatki Američanov so značali pet milijard dolarjev, toda letos so poskočili na osem milijard. Tako poročajo trgovci iz večjih mest. Čikažani sami so potrošili za darila, božična drevesca, obleke, jedila in pijačo okrog sto milijonov dolarjev. Že dolgo let ni bilo tako gneče v prodajalnicah zadnje dni pred prazniki kakor letos.

TUJCI KUPUJEJO PO- SESTVA V NEMČIJI.

Pašićev sin je kupil 28 hiš v Berlinu in drugi Srbi posedujejo še 600 hiš.

BERLINO NIJEK OSEB.

Berlin, 26. dec. — Tujci kupujejo posestva v Nemčiji po naravnost strahotnih cenah valed podanja nemške denarne valute. V letu 1922 je bilo prodanih za štiri sto milijard papirnatih mark hiš in zemljišč. Samo v Berlinu je ena četrta hiš in drugih poslopij v rokah tujcev, ki so se jih polastili po svetovni nizkih cenah. Berlinčani postajajo najemniki v svojem lastnem mestu.

Tujci kupujejo gradove, palače in cele ulice stanovanjskih hiš v najlepših in najbogatejših delih Berlina ter drugih mest v Nemčiji. Med kupci so največ Angleži, Švedi in Danci, Nizozemci, Čehi in Švicarji.

Med tujci, ki kupujejo hiše v Berlinu, je tudi mladi Pašić, sin jugoslovanskega ministrskega predsednika Nikole Pašića, ki je kupil 28 hiš v Berlinu in plačal nanje 200 milijonov mark. Srbi imajo danes še 600 hiš v Berlinu.

Cene so naravnost skandalozne. Hiše a vso moderno opremo se prodajajo po 10 do 15 milijonov papirnatih mark. Poslopje, ki je bilo vredno pol milijona zlatih mark pred vojno, se danes lahko kupi za milijon papirnatih mark. Za eno zlato marko je zdaj treba 2000 papirnatih.

Turki ne dajo olja v Mosku.

Lausanne, Švica, 26. dec. — Letmet paša je izjavil večerj, da Turki ne bodo sprejeli zahteve Angležev, da je Mosul del Mesopotamije in vlad tega spada pod angleški mandat. Turčija smatra, da je Mosul v mejah njene države in Anglija nima pravice do te pokrajine, ki je bogata na oljnih vrelcih.

Lausanne, Švica, 26. dec. — Mirnova konferenca se je danes obnovila. Turki se niso udeležili seje podkomisije o verskih manjšinah, ko je bila zasedana delegacija Armencev. Armeni zahtevajo "narodni dom" na Turškem, o čemur pa nočejo Turki nič ališati.

Rusi so prebili praznike v svojem hotelu. Čišerin je rekel ponovno, da vprašanje oljne ne bo nikdar rešeno brez sporazuma z

Anglija je dobila svoje kukukske.

London, 26. dec. — Tajna organizacija z imenom "Križarji", ki je precej podobna američkemu Ku Klux Klanu, se je pojavila v Angliji. Člani nosijo rdeče halje z belimi križi na prsih na ponočnih sestankih. "Križarji" izjavljajo, da se udeležijo političnih bojev in bodo poskusili osvojiti parlament.

Je pripovedovala sta bili žrtvi zvezani, ko so ju vrgli v vodo, in najbrž tudi zelo obtoženi, da ju voda na ne vrže na površino. Sorodniki ju niso mogli spoznati, dokler ni neki detektiv pristopil in je prišel čistiti srebrno zaponko na pasu. Erikanale so se erke F. W. D. Zdal so vedeli, da imajo pred sabo brezglavo truplo Danielsa.

Detektivji so pričeli takoj iskati sledi, da izsledijo nepoznanec, ki so zapalili dinamit in povzročili eksplozijo. Nalili so več skupaj zvezanih ključev in žago za žaganje železa ali jekla.

BOSANSKI RUDAR JURE KEROŠEVIČ POMILOŠČEN.

POMILOŠČENJE JE BILO IZREČENO NA PRIZADEVANJE JUGOSLOVANSKEGA POSLANIKA.

Javna sigurnost ne bo zaradi pomiloščenja prav nič trpela.

Washington, D. C. — (Časniški biro SHS). — Na intervencijo poslanika Ante Tresića Pavličića je njegovo veličanstvo kralj Aleksander pomiloštil delavca Keroševića smrtno kazni.

Chicago, Ill. — Brzjavka Časniškega biroja SHS pove, da so številni protesti proti smrtni obsodbi in obelodanjenju Keroševića afera ne le v jugoslovanskih listih, ampak tudi v francoskih, angleških in ameriških listih le nekaj izdalo. Ravno tako je treba konstatirati, da je jugoslovanski poslanik Tresić Pavličić storil svojo dolžnost in se zavzel za neopredelnega rudarja, da ga je jugoslovanski kralj pomiloštil, ker jugoslovanska vlada najbrž iz same razredne odločnosti ni ničesar storila, da se rudar Kerošević pomiloštil. Izgovarjala se je, da bi javna sigurnost trpela, ako se pomiloštil rudar, o katerem je bil ves delavski svet prepričan, da je kriv razredne justice.

V Kreki v Bomi so zastavili rudarji, ker se vlada v Belgradu ni hotela pobrigati, da se revidira menda po sklenjeni pogodbi zaradi naraščajoče draginje. Menda da se povzela menda rudarjem, so prišli šandari v Kreko, kot da bi bajoneti nasitili sestradane rudarje in njih družine. To se je zgodilo v letu 1920. Šandari pa ostanjejo šandari. Kot so znali avstrijski šandari izivati štrajkajoče delavce, ravno tako jih znajo tudi jugoslovanski orožniki, kajti šandari bolehalo navadno na bolezi in domiljavosti, kolikor bolj brutalno bodo postopali s stavkujočimi delavci, toliko hitreje bodo avanžirali. Izživljanje so povzročila rabuko in pri tem spopadu je bil ubit orožnik Rajlić.

Kadar se je kaj takega zgodilo v Avstriji, niso navadno iskali krive, ampak zaprli so kar par stotin delavcev, češ, med tolikimi stotinami bo že krivec. Ker so se stari avstrijski sodniki znali prilagoditi novim razmeram, so ostali tudi stari sodniki in drugi oblastveni organi, s katerimi je ostala tudi stara metoda. Aretirali so tri sto petdeset rudarjev. Med aretiranimi je bil tudi Jure Kerošević. Pri obravnavi je pričelo zanj šest priča olajevalno, ena pa obtožilo. Na podlagi takega pričevanja je bilo sodišče "prepričano", da je rudar kriv in ga obsodilo na smrt, višje sodišče je pa obsodilo hitro potrdilo, a vseeno je imelo nekakšne pomisleke, kajti predlagalo je, da kralj obsodjenca pomiloštil.

Kako je najvišje sodišče motiviralo svoj predlog, da je pripočelo pomiloščenje, ne vemo, ampak zdrava človeška pamet govori, ako šest prič izpove olajevalno, samo ena priča pa obtožilo, je jasno kot beli dan, da je obtožbeni nedolžen in da je vsekakor v zmoti, ako na podlagi takega pričanja spozna obtožbenca krivim.

Vlada v Belgradu pa ni storila ničesar za pomiloščenje Keroševića, ampak je zavrnila predlog za pomiloščenje.

Kerošević se ni bal umreti. Ampak ko je izvedel, da je bil predlog za pomiloščenje odklonjen, je skušal izvršiti samomor, da tako državi prihrani stroške za eksekucijo, na drugi strani pa pokaže, da se ne boji smrti. Zabodel se je trikrat z nožem, toda prihiteli so pazniki in so poklicali zdravnika, ki mu je zavezal in obvezal rane. Oddali so ga v bolnišnico, da ga zdravijo, in ko ozdravi, da ga usmrte na državne stroške.

Brutalnost kajne, ki nima para. Med tem je pa delavski svet znan jugoslovanskih meja izvedel za Keroševićovo usodo in njegovo tragično zgodbu. V vseh delih so protestirali delavci proti takemu ravnanju z delavcem, ki ni drugega kot kriv razrednega boja. Jugoslovanski poslanik v Washingtonu se je na to zavzel za na smrt obsodjenega rudarja in kralj ga je pomiloštil.

Ako je kdo nekaj storil za ugod jugoslovanske države v tujem svetu, tedaj se lahko reče, da je poslanik Ante Tresić Pavličić storil svojo dolžnost.

KONVENCIJA "WORKER'S PARTY."

New York, N. Y. — "Worker's Party", legalna veja komunistične stranke v Združenih državah, je imela ob božičnih praznikih konvencijo v Labor Temple v mestu New Yorku. Okrog 70 delegatov je bilo navzočih. Sprejeta je bila resolucija, ki nalaga izvrševalnemu odboru, da naj poskusi dobiti v stranko vse napredne elemente v strokovnih unijah, farmarskih organizacijah in drugih skupinah, ki delujejo za enotno delavsko stranko v Združenih državah.

Kongres nacionalistov v Indiji.

Gaya, Bengal, Indija, 26. dec. — Tu je bil danes odprt vseslovenski kongres nacionalistov, ki se bojujejo za neodvisno Indijo. Glavno vprašanje na dnevnem redu je taktika. Večja skupina priporoča, da se nacionalisti udeležijo volitev zastopnikov v zakonodajne skupščine. Delegatje bodo razpravljali tudi o nadaljevanju bojkota proti gotovemu angleškemu blagu.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosveta.

Čenčurka dopisnikom! Pri dopisih, ki se nanašajo na razmere v naših listih, mora biti podpisano ime. To ni uradniška krapica, ampak to zahtevajo pravila. Uredništvo priporoča vsem dopisnikom, da se ravna po tem navodilu, kar pomeni uradno veljavo nepotrebnega dela, sebi pa jaso.

Kaj ta norije?

Chicago, Ill. — Od vseh vrst politike, zdražbe, hinavščine, laži in obrekovanja "zmarano" čenčurja Pirovega in Sakserjevega kalibra se saganje sadnje čenčurja s vsemi krili, ki so ostali po utrujenosti tega dela, v zaključke konferencije J. R. Z. ki se je bila vršila dne 21. oktobra v Chicagu. Tak hudi vtis se je napravil vunki teh krčev, da se potegnili za seboj celo nekaj naših ljudi v Aliquippi.

Prezrevi vse tiste demagogične blanke, ki sta jih prinesla o tej zadevi Sakserjeva fiktarčna trobenta in Pirova mazarija, hočem samo na kratko povedati, kaj hočejo naši protestanti, ki jih je istotako potegnil za seboj vtis Pirovega in Sakserjevega trobila.

Nekdo naprimer se vprašuje v Glas Naroda prav resno, ali pa prav zlobno, kako je to, da je do bil podpora na tej konferenci ravno Proletarec, ne pa tudi Glas Naroda, Glas Svobode, Prosveta, Enakopravnost ali Čas, ker so tudi ti delali za idejo J. R. Z. V Collinwoodu, O. je sprejelo društvo "V Boji" resolucijo, v kateri pobija nekaj, kar sploh ni bilo sklenjeno na konferenci dne 21. oktobra. V dotični resoluciji se pravi namreč, da se je bil denar razdelil med nekatere osebe v Chicagu (!).

V Aliquippi se jere, ker niso dobili tamkajšnji okraj \$4000 podpre, tudi če bi bil vse ostalo pobasal Proletarec.

Kaj naj človek sklepa iz vse te norije navadna "zmarana" fofarija in akodošeljnost, ker ne vame Proletarec hudil, od strani drugih protestantov pa velikanska nevednost o političnem značaju delavskega razreda in njegovih bojov napram kapitalističnemu razredu.

Glas Naroda mora vzgajati delavce v republikansko profitarskem duhu, Ameriška Domovina pa v demokratsko profitarskem duhu. Od tod mrzlnja do Proletarca, ki uči delavstvo, kako jih prvi in drugi vlečeta za nos. Ali kdo bi zameril privatnemu lastniku lista, če piše in zavaja delavstvo politično, dokler nosi to zavajanje dobiček?

Mnogo bolj mora človek zameriti ubogi delavski pari a la politično in družabno nezavedni Clevelandčan, ki tako globoko vprašuje v Glas Naroda, kaj ni dobil podpore G. S. G. N. Prosveta, Enakopravnost in Čas. Če bi imel poizvedovalec malo več družabnega instinkta, bi lahko vedel, da Glas Naroda, Glas Svobode, Enakopravnost in Čas niso lastnina politično organiziranih slovenskih delavcev v Ameriki, ampak jih lastujejo posamezniki ali člani korporacij. Poleg tega bi bil lahko izrednol, da je imel ravno Proletarec radi J. R. Z. več gnotne škode kot kateri-

koli drug slov. list v Ameriki, med tem ko so imeli vsaj nekateri drugi listi radi tega, če ne že trajnega, pa vsaj začasnega dobička. Ampak to je treba razumeti, hoteti razumeti! Dejstvo je namreč, da je bil Proletarec prvi slov. list v Ameriki, kjer se je bila začela razvijati ideja J. R. Z., in njemu je zato že po njegovih tendencah in načelih, ki so zapopadeni v njegovi politiki, pripada vsa dedščina bodočega dela J. R. Z. v starem kraju. Kateri drug slov. list v Ameriki bi mogel prevzeti to nalogo z doprinesnimi dokazi, da ima v starem kraju idejne take stike, kot jih ima J. R. Z. in Proletarec? Kakšen greh je torej v tem, če je do bil list slovenskih socialistično organiziranih delavcev v Ameriki \$3000 podpre? Denar ni šel v roke privatnih oseb, ampak se je poravnal s njim v tiskarni dolg.

Podpisani niso bil do danes v nobenem odboru J. R. Z., prispeval sem po svoji moči za stvar in jo podpiral, da se zadeva J. R. Z. dobiče tako uravna, da ne bo delala socialističnemu gibanju tukaj več tiste škode in pregleda, kot je bil slučaj v zadnji vojni, ampak da se omeji po razmerah na stari kraj. To se gotovo dogodi, čim se adražijo socialistične frakcije v starem kraju. Denar je tukaj v varstvu oseb, ki imajo zato potrebne bonde. In če bi bil ta denar kje drugje, bi ne mogli dotičniki s njim nič drugega razpolagati kakor odbor, ki je tukaj.

Vse proteste, katerih vsebina ne odgovarja resnici, mora vsak pameten človek smatrati za navadno fofarijo ali pa politično nezrelost.

Frank Petrick.

Smithton, Pa. — Poročila o smagi starih uradnikov v petem distriktu rudarske organizacije od zadnjih volitev so neresulčna. O slejšejno poročilo še ni izdano. Poročila, ki smo jih do sedaj prejeli od krajevskih unij, kažejo, da imata pri teh krajevskih unijah kandidata za predsednika tako-le glasovi: Fagan, 3689 in Miericough 6303. Torej ima naš kandidat za predsednik 2634 glasov večine nad stariim uradnikom, po poročilih, katera smo mi dosegali prejeli.

Pri volitvah je bilo jako veliko nerednosti. Trije lokali niso prešli glasovnic pred volitvami. Kdo je temu odgovoren, je vsekakor jasno.

Premogariji naprednega mišljenja! Ako so progresivni kandidati poraženi pri teh volitvah, ne odnehajte s delom, ampak nadaljujte boj. En poraz vas ne sme oplahiti. Pokažite, da ste bojevniki, kateri ne poznajo poraza.

Pozdrav vsem delavcem. — Frank J. Endoff.

Witt, Ill. — Društvo "Bratje, Ednost", št. 151 SNPJ v Wittu, Ill., je dne 17. decembra vzelo v pretres pojasnilo o zapisniku skupnega odbora Jugoslovanskega republikanskega združenja, v kakšen namen naj bi se porabila vsota, ki je preostala, da bi koristila slovenskemu narodu. Vnela se je debata vseh navzočih članov in bilo je več različnih nasvetov na dnevnem redu, na kar je bil predlog stavljen, podpisan in sprejet, da se debata zaključí.

Predlog je bil stavljen in podpisan, da se ostala vsota, ki je še v rokah skupnega J. R. Z., porabi v korist slovenske narodne tiskarne, ki se namerava zgraditi za skupni slovenski narod v Ameriki. S tem smo prepričani, da je večinoma v korist vsem darovalcem, ki so prispevali v ta sklad. Ni še rečeno, da bo naš predlog ali nasvet vpoštevan ali sprejet, naše mnenje je, naj bi se sgoraj omenjena ostala vsota porabila v te koristno idejo, kar bi bilo v korist vsem slovenskemu narodu v Ameriki. Lahko bomo ponosni, ko bo delo končano. Člani in članice, rojaki in rojakinje, opozarjamo vas, da tudi vi daste kakor koristne nasvete, ali se pridružite našemu nasvetu. Dobro vam je znano, da potebujemo skupno slovensko narodno tiskarno v Ameriki. — Joz. Hauptmann, tajnik.

(Nadaljevanje "Govornice" na peti strani.)

IZBIRI

svojega brata Charlesa Kovacha. Ako kdo rojakov ve za njegov naslov ali njega samega se ujudno prosi, da mi takoj sporoči. Ako bo pa on sam čital, ga prosim naj se nemudoma zgleda na moj naslov: John Kovach, 5735 So. Seeley Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

SEJE IN SHODI.

McIntyre, Pa. — Naznanjam članom društva št. 361 SNPJ v McIntyreju, Pa., da se bodo vršile društvene seje v letu 1923 vsako prvo nedeljo v mesecu in ne več drugo nedeljo, kot je bilo do sedaj. Udeležite se torej v polnem številu prihodnje seje, ki se bo vršila dne 7. januarja in prične ob drugi uri popoldne v navadnih prostorih.

Opozorjam tudi člane tega društva, da je letna seja dne 10. decembra sklenila, da bo v prihodnjem letu 15. dan v mesecu sadnji dan za plačanje assessmenta. To je društvo sklenilo radi lažjega in točnega poslovanja med društvom in jednoto. Vsema bratom in sestram SNPJ želim veselo in srečno Novo leto. — Tajnik društva št. 361.

Bugaleg, Pa. — Opozorjam člane društva Luč Svobode, št. 318 SNPJ, da se bodo leta 1923 bolj redno udeleževali društvenih sej in plačevali assessmenta redno, ne kakor se je to godilo leta 1922. Nekaterim članom v resnici ni nič mar, ako so plačani društveni in jednotni prispevki ali ne, prav do zadnjega dneva in minnte čakajo s plačevanjem, drugi pa se spet pustijo suspendirati, po treh ali štirih dneh na to pa pridejo in pravijo: Zakaj nisi plačal ali počakal, da bi tudi jaz plačal?

Bratje in sestre, vsakdo naj si zapomni, da je 24. v mesecu sadnji dan za plačilo assessmenta društva in jednote. Društvene seje se vršijo vsako drugo nedeljo v mesecu, kateri dan je za člane najlepša prilika, da poravnajo vse društvene in jednotne prispevke. Ako bo kateri brat ali sestra mislil (a), da se mu (ji) godi krivica zaradi neplačanja društvenih in jednotnih prispevkov, naj si vsak zapomni, da bo sam kriv, če bo trpel posledice. Bodimo bolj točni, pa bo šlo vse v rodu in nikomur se ne bo treba jeziti na društvenega tajnika ali na katerega drugega društvenega uradnika, češ da je ta ali oni zakrivil, da niso dobili tega in onega od društva in jednote. Vsek, kdor hoče biti deležen dobrot in pomoči od društva, in jednote, mora tudi skrbeti, da sam poravna, kar je obvezan.

Bratje in sestre, upoštevajte to!

Srečno Novo leto želim vsem. — Joseph Debelak.

Hendersonville, Pa. — Pozivljam člane društva št. 343 SNPJ, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje društvene seje dne 7. januarja, 1923, ob eni uri popoldne v navadnih dvorani. Prosim pridite vsi, da bomo mogli izvoliti društvenega tajnika za l. 1923. Tem naznanjam vsem članom, ki niso bili na sadnji seli meseca decembra, da je bilo na tej redni seli sklenjeno, da vsak plača v društveno blagajno 25c za mesec januar, ker je popolnoma luterpna, največ radi velike brezposelnosti. — Vinko Polanec, tajnik.

Johnstown, Pa. — Članom in direktorjem Slovenskega delavskega doma na Moxhamu, Pa., naznanjam, da prične prihodnja in glavna seja doma ob deveti uri popoldne, prvo nedeljo v januarju. Ujudno vabilim vse delničarje, da se kolikor mogoče v polnem številu udeležijo te seje dne 7. januarja. — Frank Koreltz, tajnik.

Delavski list je sila, s katero računava val nasprotnik.

Vabilo in naznanilo.

Vsem članom, društvom in drugim rojakom v Greensburgu, Pa., in okolici naznanjam, da se bodo vršile velika veselica in zabava dne 30. decembra, t. j. v prid Slovenskega narodnega doma v Homer Plain na Heidenville, Pa. Ujudno vabimo vsa sosedna društva in vse bližnje in dalne okolice, naj pridejo tudi mladeniči in dekleta in šene, naj pripeljejo svoje moše, da bomo imeli več skupne zabave. Goro se za korist nas vseh, ako hočemo napredovati je potrebno, da delujemo skupno. Vstopnina za moške je 50c in za ženske pa samo 15c. Pričetek točno ob 6 uri zvečer.

Za dobro in točno postrežbo, ter veliko zabavo vsem bode skrbel odbor. Torej še enkrat na svideenje dne 30. dec. večer. Vabi Odbor!

MLADOSTNO ŽIVLJENJE V NOVI IZNAJDBI

Znanstvena veda je producirala "Vitalizer", ki je važnejši od slavnega "Elixir" čudovita moč zdravilnega lubada iz Afrike.

Ste li izgubili vašo mladostno mod v življenju? Se vam li sdi življenje tope in gravo. Ne vznemirjajte se. Znanstven veda je iznašla novo mladostno življenje, boljše od takornih "kozjih elixir" in "opijih elixir" stravitelj. Vsakdo lahko nadomesti svoje mladostne življenjske moči doma.

Glavna stvar je živeti brez bled v Afrike. Najuna se, da je to najboljša življenjska stvarica do danes iznajdena. Primarne se druge stvari in novi preskušeni iznajdeni. V celoti sledijo tej same produceri znatni izboljšavi v vsaki stvari in v življenju se vam vna mladostno mod, življenje, se pomnosti in zdravje se povrne na vseh stopnjah.

Laboratorij izdeluje te zdravilne s imenom RE-BUILD-TARE, se tako gotovi na njem, da ponudijo novim odznanjem v vseh stvari in v vseh stvari. Znanstvena veda je iznašla novo mladostno življenje, boljše od takornih "kozjih elixir" in "opijih elixir" stravitelj. Vsakdo lahko nadomesti svoje mladostne življenjske moči doma.

Veseli božič in srečno, zadovoljno in uspešno novo leto 1923

iskreno želita

svojim osebnim in trgovskim prijateljem in znancem ter vsem ostalim rojakom širom Amerike

Leo Zakrajšek & Alojz Češark
70-9th Ave., New York City

VABILO NA IGRO IN VESELICO,

ki jo priredi

Slovensko Samostojno Društvo

v Moon Run, Pa., v društveni dvorani, dne 1. januarja 1923.

VSPOREDE:

Igra, Krivopisecnik.

OSEBE:

Matija Kriševac	g. Frank Bogolin.
Frank	g. Martin Trobentar.
Marijana	ga. Mary Tome.
Andrej Kmetovce	g. Jakob Joger.
Anton, njegov sin	g. Anton Kodir.
Veliki hišpoc	g. Alojz Landman.
Jurček	g. Jakob Mahovne.
Mica	gde. Rose Trobentar.
Barba	gde. Ana Butja.
Rena	gde. Franciška Knez.
Ana	gde. Alojzija Grilo.
Zidarka	gde. Olga Kokole.
Veronika	gde. Ana Kodir.
Jakob	g. Frank Močnik.
Abram	g. Jozef Knava.
Nosanka	ga. Mary Butja.
Rosa	ga. Mary Joger.
Katra	gde. Rose Trobentar.
Prvi	g. Frank Močnik.
Tihotapec	g. Jozef Knava.
Tretji	g. Jozef Trobentar.

Kmetje, kmetice, hišpoci in deklet.

Začetek ob 2. uri popoldne.

Po igri ples in prosta zabava.

VSTOPNINA: moški \$1, ženske 50c in otroci od 6. do 16. leta 25c.

Za polnoštevilni obisk se vjudno priporoča ODBOR.

ZA BOŽIČNE PRAZNIKE!

Novo, brezplačno čenike za najnovejšo, krásno garantirane fine moške in damske ure, slatnina, prstane, verižice, so gotovi. Pilište nam eno karto in mi vam pošljemo s obratno pošto cenik zaslonj. Če želite kupiti krásno uro za Božično darilo, je bosta prav gotovo kupili od nas, kajti je nekaj krásnega in najnovejšega modela. Cenik vam bo potrdil kar tu pišemo. Cene so jako niske v primeri najnovejših ur. Prave Columbia slovenske, nemške, vojaške in druge Columbia plošče imamo v zalogi, istotako Columbia glasne gramofone. Pilište na

IVAN PAJE, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

Sedaj je čas za nove vloge!

Vse vloge vročene nam do 10. JANUARJA, bodo obrestovane ŽE OD 1. JANUARJA 1923 PO 4%.

Početkom vsakega novega leta se odrti več novih vlog kakor tekom celega ostalega leta. Tudi početkom prihodnjega leta bodo tisoči naših rojakov položili temelj svojemur bodočemu premoženju. Ali hočete biti tudi Vi eden izmed onih?

Zaupajte vaše prihranke stari slovenski banki:

Frank Sakser State Bank,

Glavno zastopstvo Jadranske Banke,

82 Cortlandt Street, New York City.

Ali se hočete spomniti

vaših sorodnikov in pozancev v daljni stari domovini, ki obračajo te dneve svoje oči k vam—sorodniki v Ameriki, ne pozabite poslati jim kak dar v denarju, s katerim jim oblažite božične praznike. Ako želite poslati komu kaj denarja v prihodnjih tednih, tedaj je najugodnejša prilika zato sedaj, ker pozneje bodo vsi poštni uradi kot navadno za praznike preobloženi s pošiljatkami.

Določeno svoto vašega daru si zavarujete ako poverite pošiljanje istega potom poznane in varne tvrdke

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

Skupno premoženje \$13,000,000.00.

Kapital in prebitok \$1,250,000.00.

BANČNA TRDNJAVA ZA JUGOSLOVANE V AMERIKI.

LIKE IZ NASELBIN.

Članjem dopisnikom! Pri do-
bi se nanašajo na razmere
naselbin, mora biti podpisano
To ni uredniška kaprica,
ampak to zahteva pravila. U-
redništvo priporoča vsem dopis-
nikom, da se ravnajo po tem na-
pisu, ker prihrani uredništvu
nepotrebnega dela, sebi pa

Kot Bridgeville ni ga mesta,
vredno stalno je pri nas;
vsega sunaj, v hiši vesna
in prepeva vse na glas.

Ta so hribi in doline,
ki jih vidiš malokje;
kaj na griču zale,
Slovenski dom naziva se.

Nagode se bo čitatelju teh vr-
delo čudno, da s teh hribov
kaj takega čuva. Ali kaj bo-
kar je res, je res. Tako lahko
kdo, kdor se ni bil drugje ka-
tukaj, se ni videl lepšega kra-

delavi tu imajo vsakovrstna
ker tu je ne vem koliko pre-
govnikov in vsakovrstnih to-
Dela nikjer ne manjka, sa-
za denar je malo bolj slabo,
podižeta skupaj ne obratuje-
eno dobro. Kaj pa hočemo?
hočemo govoriti le o delu, ne
nikdar veselji, kajti z delom
najbrž povsod enako, delavec je
vredno izkoriščen in ne dobi tega
mu gre, pa naj bo kjer koli.

Posti lepše je omeniti, kako se
navajamo. Petje, ples, ženitova-
se vrsti kar zaporedoma. Pred
vsem se je poročil naš sobrat
Martin Šantič z gđe. Čadež in na-
vratila sta nam tako gostijo, da
zaskominamo drugega sobrata

Zanprej kaže se vse več in lep-
ši zabav in razvedrila se nam
čijo, čemur je največ kriv naš
mladi notar Fr. Scourich, ki je bil
dolgo "siten", da smo napra-
vili svoj "kranjsko-slovenski
metropol" z imenom Slovenski izobra-
valni dom v Bridgeville. Pa
tvoja, akoravno se ni čisto zgo-
jeja, ima že sedaj neko pose-
moč. Ura v dvorani (to je čas)
naredi dosti hitreje teče kakor
doma. Če kdo tega ne verjame,
aj se gre kar prepričati in videl
da je res.

Kakor sem omenil, da je mr.
Scourich vsega kriv, moram tudi
omesti, da je pri postavitvi te
dobre velike pripomoči tukaj-
njaj stavbinski mojster John De-
leva, ki nam je izdelal načrt ter
narečil vse potrebni material ter
priprave, da ni bilo treba drugega
kaj začeti z gradnjo. Članstvo
je dela oprjelo in ga tudi mo-
jstvo izvršilo.

Delo v dvorani je že toliko do-
rečno, da smo že zapeli noter v
let za vrata nekaj Newyorčanov,
ki bodo imeli dne 30. decembra
prvo skušnjo.
Rojaki iz okolice ste s tem ulju-
bo tablinji, da nam pridete na
pomoc. Kakor se meni zdi, je prvi
čezida tam pri vratih precej pri-
dolen, toda močan je, zato treba
opremiti z njim, bati se ga je
trda, da ne bo koga vrigel pod
klop.

Odbor je sklenil, da bo pri za-
hrti dne 30. decembra, to je v so-
bo zvečer, imel stavo in kdor iz-
mlaj rojakov bo naše Newyorčane
vseboj naklestil, bo dobil lepo na-
mesto. — Plesna dvorana je tudi
tako dolga dovršena, da bo vzdrža-
na ples v soboto, nedeljo in če
na novega leta dan 1923. Da bi
tam bilo srečno!

Z bratskim pozdravom. — R.
Peteršek.

La Salle, Ill. — Izvanredna seja
družbe Slovenskega narodne-
ga doma, ki se je vršila dne 17. de-
cembra, je bila dobro obiskana, a
bolj so bili njeni zaključki.

Kdor bi bil mislil, da je navdu-
šenje za dom umrlo, bi se bil grdo
prevaral, kajti ta seja je pokazala,
da delničarji še vedno pri sre-
čanju doma. Takoj na seji je bilo
pročanih 117 delnic in delničarji
se glasno govorili po seji, da bodo
bili še več delnice, to, da je šele
začetek.

Na tej seji je bil imenovan od-
bor 20 delničarjev, katerih naloga
je obiskati vse rojake v La Salle
in okolici za nakup delnic in splo-
šno mnenje je, da odnehamo prej,
ko bo dom plačan in bo v resnici
dom. Tako je prav, delničarji,
kaj bi mi plačevali obresti komu
drugemu, kupujemo delnice, pla-
čujemo dolg, pa bo dom v resnici
dom. Ko pridejo zastopniki a pro-

dajo delnice na okoli, kupite vsak
po svoji zmocnosti, ako kdo zača-
no ne more kupiti več kot eno ali
dve delnice, s tem še ni rečeno da
tisti, ki jih več kupijo, sledijo
prvim. Vsi naj kupi, kolikor mu
dopušča razmere.

Če pomislimo, da imamo eno
tretjino dolga, kar je poslopje vre-
dno in pri tem prodajamo delnice
še po prvotni ceni, potem pač mo-
ramo priti do zaključka, da je to
jako dobra investicija, zraven te-
ga pa še pomagamo svojemu do-
mu. Zatorej, kadar pridejo zastop-
niki doma k vam, upoštevajte vse
to ter kupite delnice kolikor kdo
more.

Društvo "Soča" priredi, oz. po-
navlja igr "Moč uniforme" v ne-
deljo zvečer dne 31. decembra ter
poleg tega tudi veselico in prid
Slovenskega narodnega doma. Za-
torej rojaki in rojakinje, udeležite
se predstave in veselice v obilnem
številu, da bo uspeh večji.

Delničarji, ne pozabite na naše
redne mesečne seje vsako četrto
nedeljo v mesecu. Udeležite se
sej, da boste vedno podučeni, kako
gre gospodarstvo pri Slovenskem
narodnem domu, posebno pa še se-
daj v kampanji za prodajo delnic.

Ta teden so obiskali naše mesto
"gentleman" iz Chicago. Posetili
so neko trgovino s čevlji in pri
vstopu pozdravili z navadnim po-
zdravom "roke kvišku". Pobrali
so denar ter jo odkurili proti so-
sednjemu mestu Spring Valleyu,
kjer so oropali pošto. Od tam so
se odpeljali nazaj v Chicago. Chi-
cahanom bi svetoval, naj v bodo-
če obdrže te vrste "gentlemen"
doma, kajti mi čisto nič ne potre-
bujemo njihovih obiskov. — L.
Zevnik.

Cleveland, O. — Leto zopet gre
proti koncu ali naša želja pred e-
nim letom se ni izpolnila. Naš na-
men in cilj je bil, da bomo letoš-
nje Novo leto praznovali v novem
poslopju Slovenskega narodnega
doma, na žalost je ostalo pri sta-
rem. Zato pa moramo Slovenci v
Clevelandu napeti vse svoje sile in
moči, da se prihodnje leto izvrši in
postane želja tudi dejstvo.

Marsikdo bo mislil, kako je to,
da v Clevelandu, največji sloven-
ski naselbini, takovani slovenski
metropoli v Ameriki ni mogoče de-
la bolj hitro izvršiti. Temu je ta-
ko: oni, ki bi najraje dali, oziro-
ma delnice kupili, nočejo nič sliša-
ti o S. N. Domu. Vzrokov nočem
tukaj navajati, samo toliko rečem,
da so jim mrtve podobne več kakor
pa živ slovenski narod. Potrebo za
dom imamo pred očmi, kar se je
izkazalo pri zadnjih prireditvah
dramatičnega društva "Ivan Can-
kar". Udeležba je bila obilna ali
potrpljenje tudi, ker dvorana ni
opremljena a potrebno gorkoto ter
morajo gledalci kot igralci zmroz-
vati.

Letošnja delniška seja je odo-
brila načrt za posojilo, katero je
izposloval direktorji. S tem se ni
delo končano, treba bo prihodnje
leto še veliko več dela in tudi
zbrati še nekoliko tisočakov, da bo
vsota zadostna za popolno opremo
doma. Klub društev SND vrši zad-
nja tri leta svojo nalogo in imel
je lep uspeh. V treh letih je prid-
bil okroglo \$12,000, kar je lepa
pomoc družtvu in domu. Klub pri-
dobi denar največ s prirejanjem
veselice in sejmov.

Tudi sedaj ob koncu leta bomo
priredili veselico, združeno z vsem
kar je bilo na sejmih. Igrala bo
slovenska godba "Bled" Pri vese-
lici bo preskrbljeno z vsem, za la-
žne, žejne in za mečtarje. Rojaki,
iz Clevelanda in okolice, ne poza-
bite nas obiskati v soboto, to je
dne 30. decembra zvečer ter v ne-
deljo popoldne in zvečer, da bomo
skupno počakali med dobro zaba-
vo Novo leto. Zabava bo trajala
tudi še na dan Novega leta popo-
ldne in zvečer. Vse zabave se vršijo
v Slovenskem narodnem domu.

Prosveti in njenim bralcem že-
lim srečno Novo leto. — Za klub
društev — A. Abram.

Midway, Pa. — Društvo "Glas
Naroda", št. 89, SNPJ, je na svoji
glavni seji dne 10. decembra skle-
nilo, da priredi veselico skupno s
slovensko godbo na pihala dne 1.
januarja, to je na Novega leta
dan. Veselica se prične ob drugi
uri popoldne ter traja do polnoči.
Vstopnina za moške je 50c, za po-
samezne ženske pa 25c.

Tem potom uljudno vabimo ro-
jake iz bližnjih naselbin kakor so
Imperial, Premore, South View,
Rackoon, Burgettstown, Books ter
iz vseh neimenovanih bližnjih
naselbin, da se polnočevno odo-
lejšjo veselice. Staro in mlado, vse
naj pride, da si bo bratsko voščilo
srečno Novo leto.
Tem potom tudi naznanjamo, da
samo tukajšnji rojaki pred kratkim

ustanovili čitalnico (bralno dru-
štvo). Cenjeni rojaki po okolici v
prej imenovanih naselbinah imajo
priliko da postanejo člani čitalnice,
za kar znaša vstopnina in čla-
narina za prvi mesec \$1.25, potem
pa vsaki mesec članarina 25c. Za
tega zneska pristopnina si je dru-
štvo že nabavilo precej podučnih
knjig, katere se proti mali provi-
ziji oddajajo tudi članom za čito-
nje na dom.

Rojaki in rojakinje, pristopite v
večjem številu k našemu bralnemu
društvu, katero že sedaj razpolaga
tudi z angleškim čtivom. Vsa let-
ga tudi vabimo rojake, ki imajo
svojo mladino večšo samo angle-
ščine, da vpišejo v društvo tudi
svojo mladino.

Mladini so na razpolago sloven-
ski in angleški knjige proti mali
proviziji posojene v zimskem čas-
kot v poletnih večerih na dom.

Tem potom se veselilni odbor
vsem rojakom najljubše za-
hvaljuje vsem rojakom, kateri so
našo veselico postili dne 30. no-
vembra (Zahvalni dan) ter pripo-
memlja s tem do boljšega uspeha.
Posebna hvala gre rojakom in ro-
jakinjam iz Burgettstowna, ki so
nam zapeli par izvrstnih pesmi.
Vsa čast jim!

Nadejamo se, da si skupno vo-
ščimo v društveni dvorani na Mid-
wayu, Pa. srečno in veselo Novo
leto 1923.
Na veselici bo za plesalčine
igrala slovenska godba na pihala.
Za vsa druga okrepila pa bo skr-
bel veselilni odbor. Torej na svi-
denje v društveni dvorani na Mid-
wayu, Pa. dne 1. jan. ob dru-
gi uri popoldne. — Veselilni od-
bor.

Worcester, N. Y. — S tužnim
sreom naznanjam žalostno vso-
vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, da je umrla moja so-
proga in mati devetih otrok, Ana
Stegel. Umrla je dne 27. novem-
bra ob štirih jutraj, 18 ur po po-
rodu.

Ranjica je bila doma iz vasi
Vine, fara Sveta Helena, okraj
Kamnik na Gorenjskem. Bila je
v Ameriki 17 let in tu zapuša
mene, žalujčega soproga ter de-
vet nedorastlih otrok od 2 do 16
let, v Pennsylvaniji dva brata in
sestro.

Pogreb se je vršil dne 29. no-
vembra ob eni uri popoldne, in
bil civilno. Da je bila pokojni-
ca priljubljena med tukajšnjimi
rojaki in drugimi farmarji, se je
pokazalo pri pogrebu. Najskre-
nejše se zahvaljujem društvu
Slovenski farinar, št. 393 SNPJ,
katerega članica je bila pokojni-
ca, za krasni venec. Nadalje se za-
hvalim vsem tukajšnjim bližnjim
farmarjem za darovane sveče
cvetice, katere so položili na kr-
sto pokojnice v blag spomin in
udeležili se pogreba v velškem
številu, akoravno smo takorekoc
tuje med njimi. Oni ne poznajo
razlike, kajti delavci so in tega
se zavedajo. Posebno se zahva-
ljujem tudi predsedniku Antonu
Habincu, ki je držal nagrobni go-
vor v slovenskem in Johan Pav-
lin v angleškem jeziku. Lepa hva-
la tudi vsem, ki ste nas obiskali
in kaj pomagali, dragi pokojnici
in mati pa želimo: spi mirno v
ameriški svobodni zemlji. Žalu-
joči ostali: Jacob Stegel, soprog;
Mary, Jacob, Elizabeth, Fany,
Karol, Franc, Alojz, Viljem in Jo-
žef, otroci; vsi v Worcesterju.

Barberton, O. — Mati narava
je odela svojo belo odejo, kar na-
daljuje že brez števila let. Neiz-
prosnja je v svojih delih, vendar
čudovita in lepa. Nekaterikom
je dovoljeno, da jo živajo v pol-
ni meri, da jim je vsaka njena do-
ba v zabavo in razvedrilo, prete-
ni večini pa ne. Oni večini vsako
premenjanje narave prikaže bo-
lečine in trpljenje, v oni večini
vladava negotovost in obup. Vse-
mu temu pa je kriv krivični si-
stem, ki ga imamo in katerega
moramo za vsako ceno odpraviti
ter nadomestiti ga z boljšim.

Čez tukajšnjo naselbino je pri-
tisnil hud mrz s severa ter nas
pognal okoli gorkih peči, kjer
premišljujemo, kaj nam prinese
bodočnost. Da bi se pa kdo preve-
dne dolgočasil (kar bi utegnilo še
škodovati), si je umislil tukajšnji
slov. dramatični klub, da vpri-
zori veseligrub v treh dejanjih:
"Rodoljub iz Amerike." in si-
cer v nedeljo ob 7.30 zvečer, dne
31. decembra, v Slovenski dvor-
ni na Mulberry cesti.

Tem potom vabim vse slovenski
življ v Barbertonu kakor tudi v
okolici, da to prireditvi poseti,
kar gotovo ne bo nikomur žal. Pač
pa mu bo gotovo žal, če priredi-
tve ne bo posetil, kajti udeležen-
ci bodo vedeli povedati, da je bi-
la pri prireditvi zabava popolna.
Dramatika je umetnost in tako

tudi petje, katero je treba nego-
vati in oboje gojiti. Tukajšnji
dramatični klub pa goji vse to in
pri tem zasluži priznanje. Običaj-
stvo naj klubu gre vedno na ro-
ke, s čemur bo vedno bolj uspe-
val in se na odru vedno boljše iz-
kazal. Torej vsi k prireditvi dne
31. t. m. — John Garbor.

Novo društvo S. N. P. J.
Salem, Ohio. — V naši naselbi-
ni je bilo dne 30. novembra usta-
novljeno novo društvo, ki se i-
menuje Sloga, št. 476 SNPJ. Iz-
voljeni so bili za uradnike sledeči
bratje: Jakob Mihevc, za pred-
sednika, Anton Ujčič, za tajnika
in Ignac Garden za blaginika.
Rojaki v naselbini in bližnji oko-
lici, pristopajte k novo ustanov-
ljenemu društvu in postanite nje-
ga ustanovitelji ter člani naše ve-
like podporne organizacije Slo-
venske narodne podporne jedno-
te. — Anton Ujčič, tajnik.

RAZNA NAZNANILA.

Johnston City, Ill. — V podporo
so mi darovali do 15. decembra
sledeča društva: št. 133 — \$1, št.
286 — \$1, št. 330 — \$5, št. 301 —
\$2, št. 114 — \$2, št. 123 — \$2, št.
46 — \$1.25, št. 13 — \$1, št. 445 —
\$2.75, št. 96 — \$1, št. 34 — \$1, št.
231 — \$2.50, št. 92 — \$2, št. 240
— \$4, št. 313 — \$2, št. 433 — \$3.75,
št. 81 — \$2.50, št. 322 — \$3, št. 50
— \$2, št. 209 — \$2, št. 223 — \$1, št.
16 — \$3, št. 304 — \$4.50, št. 365
— \$2, št. 121 — \$1, št. 72 — \$1, št.
461 — \$3.15, št. 444 — \$3, št. 396
— \$2.75, št. 430 — \$3.30, št. 454 —
\$2, št. 65 — \$1, št. 9 — \$2, št. 88
— \$1, št. 138 — \$2, št. 344 — \$2,
št. 47 — \$2, št. 241 — \$2, št. 289 —
\$1, št. 163 — \$1, št. 276 — \$3.50,
št. 117 — \$3, št. 321 — \$1, št. 119
— \$2, št. 298 — \$6.35, št. 380 — \$1,
št. 197 — \$2, št. 203 — \$2.50, št.
207 — \$2.50, št. 194 — \$2.50, št.
112 — \$10.90, št. 463 — \$1.75, št.
432 — \$1, št. 266 — \$1, št. 131 —
\$2, št. 422 — \$5.50, št. 24 — \$3.44,
št. 361 — \$2.

Vsem društvom ter posameznim
darovalcem in darovalkam se naj-
lepše zahvaljujem, da so mi prisko-
čili na pomoč v moji nesreči ozi-
roma nesreči mojega starejšega si-
na, ki je v mladinskem oddelku, ki je
do danes precej povolno ozdravil.
Hvala vsem! — Ostanem hvalečen
soboti. — Jacob Kopach, član dru-
štva št. 91.

Telluride, Colo. — Opozorjam
vsa društva SNPJ, da nikjer ne
sprejmuje v svojo sredo bivšega
člana naše jednote rojaka George-
ja Basta, ki je bil član dne 16. de-
cembra pri našem društvu radi ob-
rekovala, ki ga je pisal svojo mo-
društvo. Rojak George Basta ni bil
kot član naše jednote nikdar pri
društvu seji, a to ma je se dru-
štvo oprostilo in plačalo zanj celo-
assessament za mesec november. A-
le je iz Staras, Utah, v Helper, Utah,
da razvidi, kako je v zadevo radi
pokojnega Mata Peharja. Medtem
ku je bil tam, je vstopoval obreko-
val svoje društvo "Naša sloga", št.
435. Po sili je hotel imeti plačan
assessament za dva meseca, kar pa mu
je naše društvo odklo in je vsled
tega društvo napadel ter ga obreko-
val. Društvo je s popolnim soglas-
jem svojih članov radi tega skleni-
lo, da črn Georgeja Basta in je to
tudi storilo na svoji seji dne 16. t.
m. — Joe Popic, tajnik.

Somerset, Colo. — Društvo št.
208 je na svoji zadnji seji sklenilo,
da bo strogo postopalo napram o-
nim, ki se ne bodo redno udeleže-
vali društvenih sej. Sklenili smo,
da bo suspendiran za mesec dni
bolniške podpore vsak, kdor se ne
bo udeležil seje vsaj enkrat v treh
mesecih. Tako skoci vse mesec dni
v slučaju bolezni, ako je bil su-
pendiran za isti mesec, ne bo do-
bil prizadet član podpore. Od seje
so oproščeni samo člani, ki se ne
morejo udeležiti radi dela ali pa
bolezni.

Člane pozivljam, da v bodoče pri-
našajo na sejo več družab, katere-
ga si posameznik zase vedno lažje
preskrbi kakor pa blaginjak za vse
skupaj. Med časom, ko se pobirajo
mesečni prispevki, ako je treba
kakoli družbi, ni drugega kakor za-
muditi časa in pri tem se še rada
urine pomoči. O novo izvoljenih u-
radnikih pri društvu bo poročano
v prihodnjem imeniku. — V. Kol-
lich, tajnik.

Brez znanja angleškega jezika
ne prideš nikamor. Spopolni si to
znanje, ako ga še nimáš. Narodi si
"Slovensko-angleško slovnico",
katero je izdala in ima na prodaj
Književna matica S. N. P. J.

Književna matica S. N. P. J.

Književna matica S. N. P. J.

Književna matica S. N. P. J.

Književna matica S. N. P. J.

Književna matica S. N. P. J.

Književna matica S. N. P. J.

Književna matica S. N. P. J.

Književna matica S. N. P. J.

Književna matica S. N. P. J.

Književna matica S. N. P. J.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907
v državi Illinois.

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODESEK:

Predsednik Vincent Ciskar, podpredsednik Andrew Vidich, R. F. D. 7, Box 52, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddela Blas Novak, gl. blaginjak John Vegrich, urednik glasila Jože Zavertnik, upravitelj glasila Filip Gadius.

POROTNI ODESEK:

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelusnikar, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, Box 673, Ely, Minn., John Terdelj, Box 92, Hendersonville, Pa., John Gorich, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODESEK:

Blas Novak, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrosi, Box 286, Moon Run, Pa., John Gracich, 14821 Pepper Ave., Cleveland, O.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sulic, Box 104, Gross, Kans., za jugoslopa, Max Mart, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad, Mike Zegol, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbori:

Frank Zeitz, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5800 Proctor Ave., Cleveland, O., William Sitter, 5805 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združiteni odbori:

Predsednik: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Josko Oves, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Jos. Skuh, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6203 St. Clair Ave., Chicago, Ill.

POZORI: Korrespondenca s gl. odborom, ki deluje v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posla gl. predsednika se naslovijo: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniški tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote roba se naslovijo: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNISKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blaginjakstvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede posiljevanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo: Frank Zeitzu, predsedniku združenega odbora, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Vsi prispevi na gl. upravni odesek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročila in spleh vse kar je v zvezi s glasilom (jednota) naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DR. A. M. SOUKUP,
PHYSICIAN AND SURGEON

3639 W. 22nd St., cor. Millard Ave., Chicago, Ill.

Ako živite v bližini pridite k temu zdravniku, ako živite daleč pišite njemu in opišite vašo bolezen. On vam bode poslal potrebna zdravila.

DR. J. V. GRAHEK
ZDRAVNIK.

Uradne ure so: 10.00 jutraj do 2.30 popoldne.

843 E. Ohio Street, Telefon Cedar 2388.

N. S. PITTSBURG, PA.

ALI STE STARI 40 LET?

Če ste stari, imate priliko se nekaj let, da se naučite angleščine vsaj toliko, da razumete sosedo in angleški časopis. Angleško-slovenski besednjak vam bo služil, leta in leta. Cena \$5.00, naroči te ga pri:

Dr. F. J. KERN,
6203 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Hajno, tam lahko tudi naročite drugo zbirko Ivan Zormanovih pesmi. — Cena \$1.25. — Obe knjigi dobite za \$6.00 v pošiljki vred.

ZA NAJBOLJŠE SLIKE

bodite za posameznike, poroke, dru-
stva in druge skupine pošljite v naj-
modernejši opremljen fotografirni
prostor na zapadni strani mesta.
Glan št. 39, S. N. P. J.

FRANK SUSTEK, fotograf
4143 W. 26th Street
Tel. Lawndale 4560
CHICAGO, ILL.

Dr. J. V. Grahek
ZDRAVNIK.

Uradne ure so: 10.00 jutraj do 2.30 popoldne.

843 E. Ohio Street, Telefon Cedar 2388.

N. S. PITTSBURG, PA.

ALI STE STARI 40 LET?

Če ste stari, imate priliko se nekaj let, da se naučite angleščine vsaj toliko, da razumete sosedo in angleški časopis. Angleško-slovenski besednjak vam bo služil, leta in leta. Cena \$5.00, naroči te ga pri:

Dr. F. J. KERN,
6203 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Hajno, tam lahko tudi naročite drugo zbirko Ivan Zormanovih pesmi. — Cena \$1.25. — Obe knjigi dobite za \$6.00 v pošiljki vred.

**Priseljevanje iz starega kra-
je v Ameriko je bilo 1. ju-
lija t. l. odprto.**

Pišite meni, da Vam naredim pravi-
line in dobre prošnje.

Če oseba ne gride povrnem denar.

Ne odlašajte da ne bo kvota zopet
izčrpana.

MATIJA SKENDER,
JAVNI NOTAR
na Ameriko in stari kraj.
5227 Butler Street,
PITTSBURGH, PA.

ZA KUHANJE PIVA DOMA

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor
in vse druge potrebščine. Poskusite in
se prepričate, da je doma pri nas,
kuhani vedno le najbolj in najče-
nejši. Dobiti je tudi zbirko sodov,
steklenice in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po po-
šti, točno v vse kraje.

Grocerijam, sladničarjem in v pro-
dajalnih delnicah damo primeren po-
pust pri večjih naročilih. Pišite po
informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

CUNARD
ANCHOR

V JUGOSLAVIJO v 9 dneh plu-
jejo vsak torek veliki parniki.

AQUITANIA.....45,647 ton
MAURETANIA.....36,764 ton
BERENGARIA.....52,022 ton

Prijazne kabine za tretjara razreda
postelje s E. 4. 6 posteljami. Krasno
obedno, budino in polnovalna soba.
Furto promenade nadkrovi. Izvratna
krita promenade nadkrovi. Nohetih
skrit. Za vsaki letnik in druge posla-
ni turiste pri bližnjem agentu v va-
šem mestu.

KAŠELJ

je vendar neprijeten znak in
se ga ne sme zanemarjati.
Uživajte

**SEVERA'S
COUGH BALSAM,**

kateri daje kabi le odpru mnogo
trpljenja. Je ravno tak dober za
odrasle kakor za otroke.

Cena 25 in 50 centov.
Vrvačate po lekarnah.

**SEVERA'S
COLD AND GRIP TABLETS**

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (liven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2687-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglasu n. pr. (Dec. 31-22) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem davcom potrdila naročnina. Posvetilo je pravilno, da se vam ne vrne list.

V KRUHU SO TUDI MILJONI ZA — KAPITALISTE.

Kapitalisti se dandanes lotijo vsakega podjetja, pa magari če toliko o njem razumejo kot zajec o bobnanju. Včasih so govorili tam v Evropi, da so socialisti tisti hudobni ljudje, ki uničujejo malo obrt. Tam so ljudje, ki so bili mojstri, pokladali veliko važnost na to, da so nosili ime mojstra, četudi so bili včasih še bolj lačni kot delavci. Pri takih ljudeh ni pričakovati veliko razmišljanja in zaradi tega so do pike verjeli, kar so jim povedali njihov največji nasprotniki — industrialci, monopolisti, trustovci in kartelisti. Zaradi tega je govorica, da socialisti uničujejo malo obrt tako trdo držala kot amen v očenašu, akoravno so socialisti povdarjali, da so kapitalisti tisti ljudje, ki uničujejo malo obrt, in mojstri sami, ker zagovarjajo kapitalistični način proizvodnje. Menda je še danes tako v Evropi, saj poročila govore, da mora tisti imeti "lerpri", ki hoče imeti pravico, da izkorišča od pet do deset napol izstradanih vajencev.

V Ameriki teh očitkov ni, ker mojstrstvo visi le še na niti, dečki pa tudi niso tako neumni, da bi delali zastoj, kadar se uče rokodelstva, na drugi strani so pa kapitalisti spremenili male obrti že zdavnaj v industrijo.

Pekovske obrti v Ameriki ni več v tem pomenu besede kot v Evropi. V Ameriki se lahko govori in piše le o krušni industriji.

Só še mali pekovski mojstri, ki imajo po enega, dva ali tri delavce, a ti ne pridejo v poštev v velikih mestih. V Ameriki se izdeluje kruh in drugo pecivo po tovarniškem načinu. Stroj igra glavno ulogo tudi v tej industriji. Iz New Yorka so oni dan poročali, da so ravnatelj General Bakery kompanije priporočili, da se glavnična pomnoži za pet sto tisoč delnic. Sedaj ima družba zunaj samo sto petdeset tisoč delnic po sto dolarjev par.

Kako ogromni so profiti v krušni industriji govori dejstvo, da je imela ravno ta kompanija \$3,018,000 prebitka zadnjega decembra, zdaj \$3,700,000 v obveznicah svobode in \$1,250,000 pa v gotovini.

Čisti dobiček v zadnjem letu je znašal \$1,182,495 po odbitku vseh stroškov in ko so bile že izplačane obresti od obveznic ali prednostnih delnic. V splošnem pričakujejo, da bo letos znašal dobiček tri milijone dolarjev.

In zakaj se povzela glavnična tako visoko? Za to, ker so profiti ogromni, da ne bodo visoke dividende obračale nase javne pozornosti. Delničarji bodo poleg dividende prejeli delnice in te delnice bodo nosile drugo leto dobiček.

Mogoče med delničarji ni niti enega izučenega peka. Kapitalisti so, ki so imeli denar in so ustanovili družbo. Razumeti jim ni treba, kako se peče kruh ali drugo pecivo. Najamejo ravnatelja in za vsako tovarno pa še po enega poslovodja in druge potrebne uradnike. Ti vodijo zanje podjetje. Za izvrševanje dela pa imajo najete preddelavce in delavce. Ti izvršujejo pri strojih potrebno ročno delo.

Ako bi bila taka kompanija na pr. ustanovljena v Zagrebu v Jugoslaviji, bi mogoče lahko zalagala vso Jugoslavijo s kruhom tako daleč kot segajo njene železnice ali druga dobra prometna sredstva. Vsi pekovski mojstri bi odpadli in prepričali bi se hitro, da niso socialisti tisti hudobni ljudje, ki uničujejo malo obrt, ampak da je uničuje kapitalizem, sami pa zvesto pomagajo kot grobokopi male obrti, ker se navdušujejo za kapitalistični način proizvodnje.

Poročilo kompanije pa kaže, da tudi kapitalisti niso danes več potrebni v krušni industriji. Kar je mogoče izvesti par kapitalistom, ki vložijo vsak nekaj kapitala v podjetje, še toliko lažje izvede ljudstvo samo. Ako bi bile vse tovarne in druge naprave, ki jih zdaj lastuje omenjena družba, lastnina ljudstva, bi delavci, preddelavci, uradniki, ravnatelji in poslovodje ravno tako delali in pekli kruh, kot zdaj ko podjetje lastuje pest kapitalistov. Krušna industrija je danes v Ameriki tako centralizirana, da je zrela za nacionalizacijo. Ni pa zrela samo ta industrija za nacionalizacijo, ampak ravno tako zrela je mlinarska industrija. Kadar se te dve industriji nacionalizirata bo hleb kruha stal komaj tri do štiri cente, farmar bo pa veliko več prejel za svoje žito, kot prejme danes. Torej je tudi v interesu farmarja, da se obe industriji nacionalizirata in ne samo v interesu ljudstva, ki mora v sedanjih razmerah plačevati kva po izredno visokih cenah.

Koliko so ljudje pridobili na duševnih zmožnostih.

A. L. Kroeber, profesor na antropološkem oddelku na kalifornijski univerzi, izjavlja, da je človeško pleme 25.000 letih pridobilo telesno in duševno samo en odstotek. Naobratno je pa človeško pleme pridobilo na kulturi 10.000 odstotkov.

Profesor meni, da dandanes delamo zmote, ako mislimo, da je današnji človek že človek in pol, kar dela na podlagi prejšnjih iznajdb nove iznajdbe, ali da je današnji človek veliko boljši, kot človek, ki je živel pred pet in dvajset tisoč leti.

On meni, da antropologija pokazuje, da so imeli možgani človeka, ki je živel pred 25.000 leti, devet in devetdeset odstotkov sposobnosti od današnjega človeka. Ljudje, ki so živeli v tej dobi, so rabili svoje možgane za reševanje drugih problemov, ki so bili zanje ravno tako veliki, kot za nas nekateri znanstveni problemi.

Piščno se je človek poboljšal približno samo za en odstotek kljub današnjemu znanju, kako je treba ohraniti zdravo telo.

Kulturno je pa človek napredoval za deset tisoč odstotkov.

Delavsko strokovno gibanje na Kitajskem.

Honkong, Kitaj. — Kitajski delavci so na predvečer splošne stavke proti militarizmu, ki so danes bič velike pokrajine na Kitajskem, ki je poznana pod imenom Jug, in proti velikemu posojilu, katerega iščejo srečo iskajoči profesionalni političarji v Kantonu pri britkih kapitalistih. Posojilo bi se moralo uporabiti v upravne namene. Saj tako špavanke pripovedujejo kitajskemu ljudstvu. V resnici pa pojde posojilo za vojaške operacije.

Ako pride do stavke, bo v stavko zapletenih več kot tri tisoč delavskih strokovnih organizacij. V zadnjih treh letih so se prišli kitajski delavci probujati in spoznavali so, kako močni so, ako so organizirani v delavskih unijah. Do leta 1920 so bili kitajski delavci še pravi tlačani. Delavci je bil izredno dolg, mežlo so morali sprejeti, kakršna se jim je ponudila in zadovoljni so morali biti s vsakimi razmerami kot fatalisti.

O dr. Sunjatsenu gre glas, da jih je prebudil iz duševnega dremanja. On je vodil revolucijo leta 1911, ki je povzročila, da je bila odpravljena monarhija in vpovstavljena republika. Temu preobratu je sledila reakcija in dr. Sunjatsen je moral nekaj let preživeti v pregnanstvu. Končno se je pa reakcija ujedla in napredna misel je prišla zopet zmagovati.

V devet letih je dr. Sunjatsen izvršil precej izobraževalnega dela med kitajskim ljudstvom. Pa tudi sam se je v teh letih precej naučil. Spoznal je, da je Kitajska ravno tako v krempljih kapitalistov in pod kapitalistično kontrolo kot druge dežele. Spoznal je, da se morajo delavci organizirati, ako hočejo preprečiti nadzire izkoriščevalcev in tako je prišel agitirati za delavsko organizacijo. Veliko njegovih tovarišev, ki so sodelovali z njim v revoluciji proti monarhiji, so se njemu pridružili pri novem delu. In sadi tega dela niso izostali. V treh letih so ustanovili 130 delavskih unijs v Honkongu, 350 v Kantonu, v južnih pokrajinah je pa več kot tri tisoč delavskih strokovnih organizacij. Te organizacije imajo popolnoma delavski značaj in delavski program.

Ko je zgodaj v letu 1922 izbruhnila stavka kitajskih mornarjev v Honkongu, se je pokazala moč organizacije. Veliko britkih in ameriških ladij ni moglo zaradi stavke zapustiti Honkonga, kajti stavkozačev ni bilo dobiti. Mornarji so takrat prejeli od sedem do petnajst dolarjev na mesec. Zahtevali so povznesen mezd, kajti tisti časi so na Kitajskem že zdavnaj minili, ko je delavec za eno desetico kupil toliko riža, da je en dan lahko preživel z njim svoje družino. Tudi na Kitajskem je draginja.

Honkong je britka kolonialna posest. Nahaja se na otoku ob ustju reke Kanton. Lahko se reče, da je to eden največjih pristanov na svetu. Ladije prihajajo in odhajajo vsaki dan. Samoposest se razume, da honkongska vlada

je podpirala privatne parobrodne interese, da zlomijo stavko. Policijska je izvršila vpad v glavni stan organizacije kitajskih mornarjev. Splošno so bile izvršene vse policijske akcije, kakor jih vidimo v drugih deželah, kadar se pojavi večja stavka. Voditelji stavke so bili pometani v ječo, stavarjem ni bilo dovoljeno sklicevati in obdržavati shodov, da razpravljajo o položaju.

Ko je bila mera policijskih akcij polna, so se kitajski delavci združili v Honkongu in so proglasili splošno stavko za Honkong. Zdaj so bili privatni bizniški interesi šele pripravljeni se pogajati s delavci. Pogajanja so končala s kompromisom. Mornarjem, ki odhajajo na visoko morje, je bila mežda povznesena za petnajst odstotkov, mornarjem na ladijah v obrežni trgovini pa za pet in dvajset odstotkov. Poleg je bila mornarjem pripisana mežda za ves čas stavke.

Splošno klepetanje v Washingtonu.

Washington, D. C. (Fed. Press. Stabni poročevalec). — Navada je želena sraja v britski diplomaciji. Neki član komisije njegovega veličanstva v Washingtonu se je ustavil v trgovini s knjigami. Vprašal je za en list "The Moon and Sixpence". Prodajalka mu je ponudila ameriški izstis, nasenkrat se je pa premislila in je rekla:

"Mogoče se vam bolj dopade britska izdaja", in ponudila je angleškemu bratranču britsko izdajo. Diplomata je pregledal obe knjigi, končno je pa izbral ameriški tisk, rekoč:

"Ne, hvala, mislim, da vzamem kolonialno izdajo."

Mogoče se šudite, zakaj je bilo mogoče par južnim senatorjem tako hitro ubiti Dyerjevo protinacionalno predlogo v senatu. Odgovor na to je ta: Prijatelji zamorec niso poiskovali porinuti predloge skozi.

Kadar je obstrukcija proti kakšni predlogi, tedaj zagovorniki predloge prične s bojem, da se sprejme pravilo proti zaključitvi, dokler ni predloga sprejeta. To obdobje "koledarski dan" pri življenju, dokler ni boj končan. Noben član pa nima pravice govoriti večkrat na en "koledarski dan" kot dvakrat.

Ker je senat dovolil vsaki večer, da se je seja zaključila, so napadni prijatelji zamorcev dali zagovornikom linčanja čas, da so dobili sapo in so se drugi dan zopet oglašili s dvema novima ugovoroma proti Dyerjevi predlogi.

Bila je večina za predlogo. Ampak večina je bila v tem smislu, da se več ko polovica članov ni upala glasovati proti predlogi. In tako so sprejeli načrt, da imajo trgovatni nasprotniki zamorcev pravico govoriti dan za dnem proti Dyerjevi predlogi, dokler ni kongresna zbornica sprejela subvencije predloge in da je senat imel izgovor, da Dyerjevo predlogo položi na polico in da se lahko debatira o nagradi za plovbene barone.

Za, da v Montani izvoljeni senator ne more prisostvovati že zdaj agjam v senatu. Wheeler je človek milega značaja, ki ima mirne sive oči, katere se ne zdo dobre ljudem, ki grejejo sedeže pod kapitalistično kupolo.

"Montana me ni izvolila", pravi Wheeler, "ker vidi v meni duševnega velikanca. Volilec so podpirali našo kandidatsko listo, ker so jim dopade naš program, in verjame, da imamo notranjo vzdržljivost, da vsilimo in se bomo jemo za to, kar mislimo, da je pravično." Ako ne veste, kaj pomeni "notranja vzdržljivost", vprašajte senatorja Lodgea.

Preteklost v sedanosti.

Na civilizaciji je malo novega. Kar imamo in čimer se radi ponasamo, je večinoma popravljeno, predručeno in izboljšano za puščina prejšnjih dob človeštva. Človek se rad ne boji od stvari, ki so mu že nekaj koristile; ne more pozabiti procesov, ki so jih poznali praprapradede.

Civilizacija je dolga veriga navad in izumov. Človek se neprenehoma uči od zibelke do groba; uči se kot posameznik in celo pleme. Izdelek tega posameznika se razlikuje od izdelka drugega v povprečno toliko meri kakor se razlikujejo izdelki tega in onega naroda, ljudstva in plemena.

Civilizacija je zmes mišljenja človeških posameznikov.

Civilizacija je mehanika preteklosti in sedanosti. Kamena doba je še danes tu. Ne mislim divjakov, ki še rabijo kamnito orodje in v izoliranih delih sveta. Civiliziran človek se je zmirom rad poslužil kamna, s katerim toče oreh, zabije žebelj, če nima kladiva pri roki in vrže ga za živaljo ali pa za sočlovekom. Človeški instinkt iz kamnene dobe tudi še živi!

Pogodi v prodajalnico in vprašaj za koščeno iglo. Dobil gladko, tri do štiri palece dolgo stvar, ostro na enem koncu in s luknjico na drugem. Igla je podobna stvari, ki je bila v rabi v kamneni dobi. Kar se koščene igle tiče, smo še vedno tam, kjer smo bili pred 30.000 leti.

Idi v zlatarno in kupi ovratno verigico. V roke dobiš venec drobnih kolčic ali polževih hišic, nabranih na viti in lepo pobarvanih. Verigica tudi spada v kamneno dobo. Kromagnonske žene v magdalenaki dobi so bile pokopane s polževimi hišicami, nabranimi na niti okrog vratu. Ker si že v zlatarni, vprašaj za iglo zaponko. Zdaj si v dobi bronu. Zaponke iz bronu, ki so jih Rimljani imenovali "fibulae", se niso po modelu nič izpremenile v zadnjih 3000 letih.

V drugi prodajalnici vidiš vaze in skledice iz stekla, ki ima barve v sebi. To posodje te pomakne v začetek dobe železa. Taljenje železne rude in izdelovanje stekla je nastalo v isti dobi. Ako kupiš navadno sekire, imaš v roki stvar, ki se ni po obliki nič izpremenila od časov neolitike dobe in pod katere ostrino se je človeštvo izsekalo iz sveta zveri.

Koliko stvari vidi človek dnevno v svojem življenju, na tisoče stvari! Ali bo mogel človek vse to narediti, ako bi bil vržen iz civiliziranega sveta in prepuščen sam sebi? To vprašanje ni tako fantastično kot se morda zdi. V življenju vseh ljudstev so bili kritični časi, ko je bilo treba teko premišljevat in delati, da se je obdržala zgradba civilizacije pokonci. Človek, oziroma ljudstvo, ki ima najboljši spomin, je bilo vedno napredno.

Arhaiski rodovi stoji danes na višini civilizacije, in sicer zato, ker so najbolj stanoviti in imajo najbolj spomin od vseh drugih plemen. Nekateri polinezijski rodovi so še danes v kamneni dobi. Vzeml Polineza, obleci ga v moderno obleko, nauči ga moderne jezika in izobrazuj ga kolikor hočeš, njegove duševnosti ne dvigneš. Polineze ostane to, kar je iz njega naredila evolucija njegovega rodu. Plemena se ne mešajo. To je prvi zakon etnologije.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Klein, Mont. — Pišite imena novih odbornikov pri društvu in njihove naslove gl. tajniku. Uredništvo ne more uporabljati prostora v listu za naznanila s seznamom novih odbornikov, ker ista bodo itak priobčena v imeniku. — Pozdravi!

Sheboygan, Wis. — Za priobčitev dopisa ni treba plačati nikake pristojbine, ker dopise priobčeva Prosveta zastoj. — Pozdravi!

St. Louis, Mo. — Vašega dopisa uredništvo ne more priobčiti v današnji številki. Dopis je dospel v zadnji uri, ko bi se moral biti urejen za list in postavljen, torej je tehnično nemogoče, da bi bil danes priobčen. Odložen je za prihodnjo aredo. — Pozdravi!

Johnston City, Ill. — Vaše naznanilo je uredništvo prejelo predzadnji terek popoldne. Kakor ste lahko videli, je bila Prosveta natičena s gradivom, ki je bilo nujnejše od vašega in je tudi prej dospelo ter deloma že celi teden čakalo na priobčitev v srednji številki. Naznanilo smo priobčili danes. — Pozdravi!

Griki pred protirevolucijo?

London, 26. dec. — Poročila iz Aten današnje slika velike politične konfuzije na Grškem. Eksekucije bivših ministrov so provokirale reakcionarno gibanje, ki dnevno narašča in grozi izpodnesti sedanjo revolucionarno vlado. Neka vest se glasi, da pristasi vojske diktature že beže iz Grške.

Tukajšnji grški poslanik ne verjame tem vestem.

Francija izpustila zadnje nemške ujetnike.

Pariz, 26. dec. — Štirje zadnji nemški vojni ujetniki so bili izpušeni v Toulunu in poslani domov.

Meteoriti.

Zakaj so takozvani zapovedani prazniki v kapitalističnih državah?

Okrog nas je tisoč dokazov, da imamo praznike samo še radi businessa. Na primer Božič je eden največjih komercialnih praznikov v Ameriki. Na milijone dolarjev se strži samo v Chicagu v par tednih pred tem praznikom za darila, božična drevesca, za razne kinarije in druge podobne reči, ki ne koristijo človeku prav nič za zdravje, zabavo niti za obrazbo; edino tovarnarji in trgovci imajo korist, gospodarstvo koristi.

Odvzemita Božiču komercialni značaj, povodenj potrate — in ljudje, razen sentimentalcev, pozabijo nanj.

Ene stvari je svet lahko vesel. Ruski car Nikolaj ni spisal "Spominov". Kakšna nesreča za politizne ameriške časopise!

Ali je Mussolini že naredil, da je volk sit in koza cela? Še ne!

Delavci v Avstraliji nimajo Gompersov, ne Lewisov, za katere rimi bi capljali — zato pa imajo danes večino v parlamentu in najbrž vlado v svojih rokah. Mogoče se ameriški delavci kaj nauče od njih.

Kapitalisti delajo račune in pišejo bilance ta teden. Dobro jim kažejo knjige; delavski žulji se bogato obrodili.

"Srečno Novo leto", si bodo večili drug drugemu. Voščilo je nepotrebno. Vsako leto — jim je srečno, dokler delavce spi spanje pravičnega.

Delavci sploh nima knjige, v kateri bi zapisovali svoje žulje. Kdor jo ima, naj naredi račun. Pod skromnimi številkami naj potegne črko in sešteje ter odšteje. Lahko sešteje dobiček! Ne more pa seštet žuljev, solz, težkih dni, skrbi in prečutih noči, ki so — njegova bilanca ob zaključku leta.

Kaj nam prinese leto 1923?

Marsikaj dobroga je, mnogo razočaranj. Kar bo dobro za delavce, bo slabo za njegove izkoriščevalce; veseli dogodki za mogote bodo razočaranja za proletarce. Eno pa je gotovo: tako bo kakor hoče večina. Dokler se večina zadovoljuje z diktaturo manjšine, bo tako kot je bilo doslej.

Kdor res želi delavcu srečno novo leto, mora reči: Zdravi se, otresi se starega suženjskega mišljenja, organiziraj se, uči se, vladaj nad svojim delom in srečen boš to in drugo in tretje leto in vsa leta za tem, dokler boš živ!

Sreča ne pada iz oblakov, niti ne curlija izpod skale. Sreča je v tebi, le odkleni jo je treba.

Novoletno voščilo kapitalistom in imperialistom vsega sveta: Da bi se ločili poštenega dela, ako ne, naj vas vzame vrag!

Tisti baptistovski pridigar v Ohin, ki je obtožen, da je oče otroka, katerega je porodila njegova enajstletna pastorka, se lahko izgovori, da je bila deklica brezmadženo spočeta. Saj je še dosti sodnikov in porotnikov, ki verujejo v brezmadženo spočetje.

Ta teden ni bil še nihče linčat na jugu demokracije. To je sumljivo. Blagoslovljeno leto se bi moralo dostojno zaključiti.

Franciškanska capica vprašuje: kje je denar za zavetišče in sirotilišče? Saj res, kje pa je?

Železniški magnat Kruttschnitt, ki prejema \$100,000 letne plače, je gentleman kot se spodobi. Bogu nadaj, da bi bil koristen!

K. T. B.

Hugo Stinnes osvaja Balkan.

Berlin, 26. dec. — Nemški industrijski kaiser Hugo Stinnes zlat potuje po Balkanu, kjer misli pridobiti nove gospodarske postojanke. Že nekaj časa se vrše pogajanja med Stinnesovo skupino in madžarskimi finančnimi magnati ter industrijskimi tvežniki za izkoriščanje naravnih bogastev na Ogrskem in Rumuniji, Jugoslaviji, Bolgariji in evropski Turčiji.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J.
in čitateljev Prosvete.

Čenjenim dopisnikom! Pri dopisih, ki se nanašajo na razmere v naselbinah, mora biti podpisano ime. To ni ureduška kaprica, ampak to zahtevajo pravila. Uredništvo priporoča vsem dopisnikom, da se ravna po tem navodilu, kar prihrani uredništvu veliko nepotrebnega dela, sebi pa jaso.

Is Hermineleja v Aliquippu.

Ne vem sicer, ali so sodrugi v Aliquippu podali javnosti protest iz popolnega prepričanja, a mislim, da sami v njih izjavo verujejo ali pa hočejo izjaviti samo kako debato. Najbolje eno ali drugo, podati hočem tudi jaz svoje mnenje. Še nikoli nisem govoril drugače kot mislim, in ker sem že precej vajen misliti, tudi vselej mislim kot govorim, da pozneje tudi lahko odgovorjam kritičarjem, in sicer za več let nazaj, ako je potrebno. Sem sicer šele 43 let star, a vendar lahko trdim, da se držim enakakega gibanja 23 let. Dokaz imam še sedaj na roki, dosti pa je tudi tukaj rojakov, ki, akoprav so mi nekateri sovražni, morajo vendar priznati, da je resnica, saj živeli smo skupaj že v Nemčiji itd.

To omenjam radi tega, ako sodrugi v Aliquippu želijo pojasniti, da jim lahko dam naslove in sicer nalašč raje od oseb, ki so popolnoma drugega prepričanja kakor jaz in so me tudi ob vsaki priliki denuncirali. Nečem se bahati, kajti to mi je popolnoma tuja reč, ampak, ker so sodrugi v Aliquippu mnenja, da za mene ne bi smelo biti prostora v naprednih listih, se moram polastiti samobrambe. To ne morda radi kakih bismilskih interesov, ker ako bi imel tako idejo, bi bila moja knjižnica napolnjena s knjigami za isti namen, tako pa je napolnjena s knjigami velikih mož, za katere, mislim, da sem še žrtval par stotakov. Knjige ne služijo le meni v poduk, ampak mojim otrokom, ki jih še tri polijam v vilje šole, akoravno sem v dolgu do grla in vrhu tega že neboljen več let, odkar je šel nabasam voz s pohištvo in žez mene. Torej, ko bi mi bilo več za biznes kot za dobiti ljudstva, vzel bi vse iz šole in jih izrabljal za sveti dolar. Ker pa vem in cenim šolo bolj kot dolar, delam obratno. Radi tega moram tudi trdo delati, da oni pohajajo v šolo; navdušujem jih za nauk kot se ga učim jaz in za katerega sem tudi navdušen, kar dosežem pri vsakem shodu in ob vsaki priliki. Tudi vprašanja stavim, ako je kdo proti mojemu predavanju ali če mi more dokazati, da napaka mislim. Še nikjer nisem bil napaden, da sem govoril že v sledečih naselbinah: Yukon, Wiekhaven, West Newton, White Valley, Pleasant Valley, Export, Claridge, Greensburg, Pittsburgh, Sygan, Brookstorm, Lawrence, Library, Herminele No 2, in še po nekaj drugih naselbinah, katerih se ne spominim imena.

To omenim radi tega, da so sodrugi v Aliquippu storili papako, da so ignorirali moje ime, zato ker sem poznan v vseh sosednjih naselbinah. To bo za demagoge v vseh naselbinah zopet novo orodje za pobijanje napredka. Poslušili se bodo tega orodja kakor po navadi in rekli: "Vidite, ali nismo pravili, da so ti delavski prijatelji samo na jeziku, kadar bi pa morali kaj pokazati ali narediti, pa vse zatajijo in nekaj sklenejo, kar je v škodo delavstva. Tako bodo storili vsi socialisti, kadar bodo izvoljeni, kompanije jih bodo podkupile za svoj žep; svoje gobce brusijo v svojo korist itd."

Ako bi bili sodrugi v Aliquippu malo pomislili, kaj debatirajo in ko je bil sprejet protest, ga še enkrat prečitati točko za točko na seji, gotovo bi morali priti do prepričanja, da bo to samo škodovalo socializmu in listu Proletarec, akoravno se njih resolucija glasi, da se vse premoženje preko \$4000 podeli Proletarcu.

Sodrugi v Aliquippu mi očitajo, da sem zagovarjal točko proti stavkujočim premogarjem. To je bilo gotovo vse, kar je znal sodrug Jerant poročati o moji diskusiji glede stavek in pomoči stavkajočim. Ako bi bil bolj obširno poročal, bi se bil moral njih protest razlagati obširneje radi moje izjave. V kratkem: Jaz sem sugestiral tako, da se strinjamo s resolucijo sodruga Jelen,

ki vsebuje tudi točko za pomoč stavkujočim premogarjem ter za bodočnost in to ne samo za premogarje, ampak za vse stroke, ker za fond JRZ se ni nabiralo edino okrog premogarjev, temveč delavcev različnih strok. Tako, ako bi bila seja JRZ sprejela resolucijo iz Aliquippe, bi se bil fond JRZ razdelil med premogarje in glasilo JSZ. Nastala bi bila prava revolucija med nami in še angleški listi bi bili polni naših zaključkov, za kar bi še poskrbeli sovražniki napredka. Kolikor "premogarjev" je v Chicagu in v Clevelandu, kjer je bilo prav zaprav največ nabranega za JRZ. Torej po mojem skromnem prepričanju je seja JRZ napravila popolnoma dober zaključek za ljudi, ki vsaj nekoliko mislijo in gledajo v obraz revoluciji, kateri prihaja na vidno. Nazadnja-kom seveda ni všeč, da je seja dovolila par tisočakov Proletarcu, saj to je spekle tudi urednika pri G. N., ki bo morda ravno pred Božičem dobil "Christmas Present" od svojega gospodarja. Ampak seja J. R. Z. se ni ozirala na urednike teh vrst, ki prodajajo svoje prepričanje svojim delodajalcem. Na seji JRZ je bilo navzočih precejšnje število zastopnikov, ki so znali poročati, da fond JRZ je bil nabiran za socialistično republiko Jugoslavije in za uvedbo socialističnega gospodarstva celega sveta.

Ako vzamete v roke liste, ki so pisali proti nam, boste videli, da so pisali, da je to boljševiska organizacija in jaz sem na javnih shodih sam trdil, da je in ljudje so pod tem vtisom tudi darovali. Urednik pri G. N. bi pravičnejše razval, ako bi vprašal za fond, ki je bil nabran pri "Narodni ligi". Omenjeni urednik isaliva strup na E. Kristana, kateri je posvetil dve tretjini svojega življenja za prebujo delavskega razreda, pisal in študiral članke v pomnih nočnih urah, med tem ko so lahkoživi uredniki pri nazadnjaških listih zabavajo pri finih pojedinah pri čajih in kavi v družbi lepote. Ako pa se spustijo v kake študije, študirajo le, ker je za poneumnjevanje delavstva in zato so tudi dobro plačani, bolje pa kot Kristan pri Proletarcu, ki je delal za \$15 na teden. Mož s takimi talenti kot Kristan, bi lahko postal predsednik kake korporacije s tisočaki plače na leto. Tako pa se je posvetil za narod in nikdo se ne more trdit, kaj bo še vse naredil. Nekaj je gotovo, kadar človek dela toliko časa za narod, ni vredno, da bi spremenil svoje mnenje še za preostanek svojega življenja. Kristan bo morda še živel, ko bo urednik pri G. N., že davno pozabljen.

Rojaki naj odgovarjajo kritičarjem in naj jim ne kimaajo, da imajo prav, drugače bodo res imeli prav. Rojaki, pokažite, katera stranka nam je ljubša. Oni so ljudje, ki vam trdijo, da je bilo zmerom tako in bo nadalje; na eni strani vas obžalujejo, na drugi strani pa lažijo okoli ljudi in jih pod štirimi očmi podučujejo, češ, "ti si izobražen, poglej druge, kako nezavedni so."

Nadalje hujkajo: "Ako imaš priliko, porabi jo, vzemi 'čeno', pa zamoži, akoravno ne gre vse tako. Saj vidiš, ljudje so neumni in bodo." To so največji in najbolj ponižni hlapei gospodarjev, da jih zadnji sami prezirajo. Bodo torej odkritosrčni in bojevitosti za svoje principe.

Tako je moje prepričanje in ne bojim se povedati resnice, kakor sem govoril tudi v Chicagu, ko sem rekel, da stavka v Westmorelandu je za enkrat izgubljena in da delitev fonda JRZ je tudi ne reši. Rekel pa sem, naj se uvede prelekava in če se doklene, da so člani hviše JRZ ali kaki simpatizirji, ki so darovali za ta fond, da bi se jaz strinjal, da se plača iz fonda po resoluciji sodruga Zajca in tako naj bi se jim tudi plačalo tudi društvene prispevke. Naše društvo je plačalo za članke tekom stavke kakih pet sto dolarjev, in ker so društva, ki bi bila članom kakor našim podniso preskrbljena za tako slučaj, pornim organizacijam v korist taka podpora. Nadalje sem sugestiral, da se pošilja v prizadete stavkovne okraje brezplačno list Proletarec, kar naj bi se krilo iz fonda. Tega bi ne mogel nikdo kritizirati, ker je obrnjeno za izobrazbo. To je značilno zlasti o času stavke, ko imajo ljudje čas čitati, večje veselje in zanimanje, da spoznajo, da jih res tepe kapitalizem.

Da nisem napačno poročal, se je mogel prepričati sam predsednik SNP, saj teden pozneje je slikal glas vseh zastopnikov SNP v

westmorelandskem okraju, da rojaki vsi delajo v tem okraju, imajo že preveč skušenj glade stavk ter da se ne pustijo več blufati kot je bilo to leta 1910 — 1911. Njih gealo je: Vsi v boj ali pa vsi stradati. Debs se je izrazil v svojem magazinu prvi teden stavke, da če bi delavci skupno nastopili pri volitvah kot na stavki, da bi bila zmaga gotova za vse. Složen nastop delavcev šele občutijo kapitalisti. Kritiziral je vodstvo pri današnjih unijah v New York Call Magazine. Debs je pomagal organizirati U. M. W. of A., voditelj iste organizacije pa ga danes ignorirajo.

Menda ima Ford nekoliko prav, ko trdi, da voditelji nekaterih unij delajo roka v roki z delodajalci. Človek lahko sodi še po tem, da mora biti nekaj resnice, ker skušajo voditelji nekaterih unij in tudi pri U. M. W. of A. prepričati nastop socialističnim govornikom, ako ravno vedo sami, da podžalvanje industrij je edina rešitev močnih bajev in tako tudi v premogovniški industriji. Seveda, tam ne bo več potreba toliko organizatorjev, takih, ki pripovedujejo rudarjem sama pravilice in je menda taka tudi njihova naloga. Čimbolj se razume na pravilice in na kake sanjske knjige, več prednosti ima pri "šifu".

Premogarji, ali bi ne bilo bolj umestno, pripravljati se enkrat na stavko za podžalvanje premogokopov? To vam priporočajo socialisti in prav radi tega noče vodstvo unije, kot je danes, nič slišati o Debsu. Radi tega je Lewis osamljen, da posluša le delodajalce, oz. lastnike premogarske industrije, ki mu pripovedujejo za zaprtimi vrati, da ljudstvo še ni zrelo za to ter naj pazi, da ne bo unija premočena, a to jo je to pot tudi pomagal oslabiti na klevelandski konvenciji.

Ako se hočemo bolj po domače pogovoriti, ko opazujemo premogovno industrijo, ki se sedaj v trdi zimi obratuje večina rogov komaj na polovico časa v unijah kakor neunijskih rovi, moramo priznati, da je tu nekaj gnilega, ki more biti odpravljeno edino s podžalvanjem, kjer bo obrat stalen, le manj ur dela bo na dan. Zadnji teden je tukajšnja jama obratovala samo en dan.

Še enkrat se hočem dotakniti kritičarjev, kakaj se rojaki niso raje izselili kot pa se podali brez priznanja unije. To bi koristilo edino družbam, s tem, da se iznebijo delavcev, ki se garajo za nje več let in so upravičeni do kake penzije ali kaj podobnega. Delavcev imajo vedno dovolj na razpolago in čim pogostejše jih menjaajo, lažje jih kontrolirajo v politiki. Bilo bi torej samo v preost naseljenec, ki imajo tu svoje domove in dosti od njih komaj na pol plačane.

Vojne nam prinašajo sovražnike in tako jih prinašajo stavke po porazu ali po zmagi. Na eni ali drugi strani nastane sovraštvo. Radi ali ne radi, bomo morali za šteti delati odkraja za skupno delo, akoravno so bili med nami mladeniči, ki niso hoteli stradati s nami in so raje prejeli slabo ime kot bi bili stopili v boj z njimi so trpili ter pomagali s tem boj o lajšati. In vendar moramo našo fronto ponovno utrjevati. Zapičimo pa si to, da največ stavek pride radi nadprodukcije in radi želje podjetnikov, da spravijo svoje zaloge v denar.

Naditega moramo odpraviti kapitalistični sistem. Stopite v

socialistične vrste, kjer boste prejeli poduk, kako se odpravi kapitalizem. To ni lahka reč, potrebna je šola, edino z uma bistrim mečem more biti zmaga popolna. Strokovne organizacije so samo nekaka podlaga socializmu, ne bodo pa rešile delavskega vprašanja. Raditega bi morali strokovno organizirati delavci voliti v svoje urade socialiste ne pa socialistične kot sta Gompers in Lewis.

Da strokovno organizirati delavci še do sedaj niso znali misliti, to dokazuje vsaka ponovna izvolitev starogardnikov v ameriških unijah. Kot se čuje organizacija U. M. W. of A. sploh ni postavila proti Lewisu protikan-kandidata. Zakaj ne? Kje je njeno članstvo? Slovenski premogarji, ki se zanimajo za to organizacijo, preiskujte vzroke in dajte jih v javnost. U. M. W. of A. bi morala imeti list dnevnika. Zakaj ga nima? In pisan bi moral biti v drugem duhu, kot je sedanjí žurnal. Kadar bo članstvo kaj takega zahtevalo, bo s zahtevouspelo.

Delavstvo se mora samo osvoboditi verig, ki ga tlačijo. Naročajte se torej na socialistične liste. — A. Zornik.

Barberton, Ohio. — Vse navzkriž se kritizira in napada J. R. Z., oziroma milijondolarski fond. Kakor povsod, tako so tudi tukaj najbolj glasni tisti, ki niso nič prispevali v omenjeni fond, oziroma celo nasprotovali in razdruževali nared, kjer in kakorkoli so mogli. Ako je kdo imel ameriških Slovencev kriv, da ni danes republika v stari domovini, so krivi tisti, ki so od začetka metali polena pod noge J. R. Z., ga denuncirali in sploh nasprotovali kakorkoli so mogli. Kdo ne ve spominja več krške deklaracije, ligašev itd.? Ampak uredniški članek v št. 286 G. N. še presega vse meje.

V tem članku urednik prav po lopovski napada vae od kraja in može, ki so se borili vse svoje življenje za dobrobit delavstva, nazivlja za kriminalce, delavci, sodite, kdo spada med kriminalce: Tisti, ki se bori za vaše pravice ali tisti, ki vas izkoriščajo?

Kdor je zasledoval delovanje J. R. Z., bi moral vedeti, koliko tiskovin je bilo izdanih, koliko deputacij in brzojav je bilo poslanih v Washington, D. C. In kdor ima vsaj malo vpogleda v take stvari, bi moral videti, da to stane denarja in truda. Od koga moremo zahtevati, da nam bi vodil vse to zastoj? Tako so tudi voditelji J. R. Z. dobili plačo za svoje delo.

Ako bi ne bilo J. R. Z., bi bila danes Reka sploh italijanska in še več slovenske semlje bi bilo zasledeno od Italije. Torej, ako urednik pri G. N. ne ve, ali noče vedeti, koliko stroškov in truda stanejo vse gori omenjene stvari, kako moramo zahtevati od navadnega delavca, ki nima v stvar vpogleda.

Pri tem venomer kriči, kje je \$30.000 ter dolži E. Kristana, kakor da jih je on tebi nič meni nič spravil v svoj žep. V omenjenem članku tudi kaže na uboge strajkarje, da ko bi imeli tisti denar, oz. ako bi ga dobili mazaj, ki so ga dali za omenjeni fond, bi se daj lahko kupili četvrtje svojim otrokom.

Res je, da so delavci, ki so na stavki, že po več mesecev v bedi in pomanjkanju, ki sta redna spremljevalca vseh nepotrebnih

strajkov. "List slovenskih delavcev", kakor se G. N. sam nazivlje, bi moral delovati, da se strajki in podobne nadloge odpravijo in da se delavcem pošteno plača za njih delo. Večina strajkov se vrši proti volji delavstva, ampak ta gnili sistem privatnikov potisne delavce na stavko, oz. jim zniža plačo tako nizko, da sploh nimajo za najpotrebnejše življenske potrebe. Potem pa nabira ter jim daje milodare, s katerimi delavce ponizuje. In med te privatnike spada tudi lastnik lista "slovenskih delavcev".

Urednik v G. N. napada glavni urad SNP, kar se dobesedno glasi: "Članstvo S. N. P. J. je menda toliko, prevdarno, da se ne bo dalo vleči za nos par demagogov, ki so včeraj prodali idejo Republikanskega Združenja in so pripravljali prodati danes premoženje največje slovenske organizacije v Ameriki samo da jim v zahvalo milostno poda orokavičeno roko Ethel Kristan ter jim reče, da so olrajt."

Člani in članice SNP, s tem člankom ni storjen samo napad na J. R. Z., temveč urednik pri G. N., tudi ščuva proti glavnemu uradu SNP, proti uradu, ki ste ga izvolili vi potom delegatov. V pravih imate točko, ki vam daje moč, da odstavite kateregakoli glavnega urednika, ako ne vrši, oz. ne izpolnjuje svoje dolžnosti.

Treba je, da protestiramo val kakor en mož, ker kdo je v glavnem uradu SNP, to je odvisno od članov in članice jednote. Mislim, da še nimamo prišli tako daleč, da bi si člani in članice SNP pustili od koga diktirati, koga smemo in koga ne smemo imeti v glavnem uradu SNP.

Slovenska narodna podpora jednota napreduje od dne do dne v članstvu in premoženju in to brez kakih privatnih bankirjev, ki se venomer vanjo zaganjajo, kar pa ji škoduje toliko kot luni pasje lajanje.

Pozdrav vsem članom in članicam SNP. — Anton Pečnik.

Brez znanja angleškega jezika ne pride nikamor. Spopolni si to znanje, ako ga še nimaš. Narodi si "Slovensko-angleško slovnico", katero je izdala in ima na prodaj Književna matica S. N. P. J.

Našim jugoslovanskim odjemalcem in prijateljem v Chisholm'u in okolici:

— želimo —
vesele
božične
praznike
— in —
srečno novo
leto
1923.
FIRST NATIONAL
BANK
Chisholm, Minn.

JUGOSLOVANOM
V CHISHOLM
IN OKOLICI.

Naša Banka vabi vse rojake, da se je poslužijo v svojih zadevah ker:

Je velika in varna banka z vsem premoženjem s svoto nad \$1.600.000.

To je banka kjer dobiti vse potrebne. Naši odjemalci so naši prijatelji in mi smo vedno pripravljene s vsakim posredni, ne le v bančnih zadevah temveč v vseh ozirom kjerkoli mogoče so naše skupine in moči vam na razpolago.

Vaš rojak J. Gehlert je tukaj za vse vaše potrebe, oglasite se pri njemu.

Kadarkoli mislite o bančnem podjetju tedaj se spomnite na:

First National Bank,
Chisholm, Minn.

VABILO NA SILVESTROV VECER

— ki ga priredi —
JUGOSLOVANSKI P. KLUB
Vprid Narodnega Doma v Chicagu DNE 31. DECEMBRA, 1922
v vseh prostorih NARODNE DVORANE
na vogalu 18. ceste in Racine Avenue
Začetek ob TREH popoldne. VSTOPNINA 50c

- VZPored:**
- 1.—Ob izvrtni godbi razni plesi in prosta zabava.
 - 2.—Petje raznih pemi.
 - 3.—Nastop Slovenskega Delavskega Školeja Chicago.
 - 4.—Razne pemi.
 - 5.—Salvija pripor "Postopek" s nekolikimi kupleti.
 - 6.—Salvija pošta.
 - 7.—Pien za Jabolka.
 - 8.—Poslovitev Staroga leta.
 - 9.—Alegorija Novoga leta.
 - 10.—Predstavlja deklice: Kaplova, Količkova in Spolarjeva.
 - 11.—Novoletni nagovor.
 - 12.—Prosta zabava in ples do jutra.

Igra hrvalka godba "Jolešit"
Kdor se hoče na Silvestrov večer dobro in neprisiljeno zabaviti ter nekoliko pripomoči k ureenčenju Narodnega Doma v Chicagu, naj ne pozabi priti na to velenjanje in nadvse zabavno prireditve, ki je prva našega novega Jugoslovanskega P. Kluba v Chicagu.

VABILO NA VESELICO IN DOMAČO ZABAVO

katero priredi
"SLOVENSKO IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO"
v soboto dne 30. decembra 1922
v lastnem domu v Bridgeville, Pa.

Uljudno so vabljene rojaki in rojakinje domači, ter tudi drugi od bliso in daleč, da se polnoštevno vdeleže naše prve zabave.

Vstopnina za mlaiko je 50c.—Zensko se prostu vstopnina.

Začetek točno ob sedmi uri zvečer.

Za vsestransko dobro in točno potrestje, izvrstno godbo in dovolj drugo raznovrstno zabavo bode skrbel
ODBOR.

Najboljši prostor v Pittsburghu
za nakupovanje blaga za božične praznike.

KAUFMANN'S "THE BIG STORE" je najbolj priljubljen in primeren za nakupovanje raznih stvari za božične praznike za Pittsburgžane in za vso bližnjo okolico—ker vedo, da lahko kupijo vse karkoli potrebujejo zase in za svoje družine, kjer se lahko izbere kar kdo hoče — blago najfinejše vrste dobite pri nas.

Za boljše ugodnost naših Slovanskih odjemalcev "THE BIG STORE" ima Slovanski oddelek s Slovanskimi prodajalci, da lahko kupujete in se pogajate v vašem jeziku.

Kjer si prihranite čas pri izbranju in nakupovanju in vam pokažejo blago katerega želite kupiti.

Vselej na razpolago Slovanski tolmač v našem Slovanskem oddelku, kateri se naja v pridličju na 5th Ave. vhodu.

ESTABLISHED 1871
KAUFMANN'S
"THE BIG STORE"
5th AVE. SMITHFIELD & DIAMOND STS.
PITTSBURGH, PA.

OFICIJELNA NAZNAJILA S. N. P. J.

IZ URADA PREDSEDNIKA GL. POROTNEGA ODESKA.

Brat Silvester Stimac, član društva "Karl Marx", šte. 225, v Edinburgu, Kan., je prošil, da se za- loži za njega zasenst za mesec majnik, junij in julij iz sklada izrednih podpor. Društvo mu je prošlo odobro. Glavni tajnik pa jih je odklonil na podlagi dejstva, ker ima br. Stimac svojo hišo, pol akra zemlje in kravo, ter ker ima še tudi tako velike otroke, da mu pomagajo služiti denar, kadar je prilika za delo.

Brat Stimac ni bil zadovoljen z odlokom glavnega tajnika in je vložil priziv na glavni porotni odbor. Glavni porotni odbor je sklenil, da se prošnji br. Stimaca ne more ugoditi ter da naj ostane pri odloku glavnega tajnika.

Razlog za odklonitev prošnje brata ni, ker bi se brata Stimaca in s njim, izvemši par izjem, vse naše brate premagajev drševi Kansas ne smatralo potrebnim podporo. Razlog je temveč lakota v tem, ker ni sredstev na razpolago, da bi se pomagalo vsem pomoči potrebnim, ker dohodki v sklad izrednih podpor še celo ne zadostujejo, da se podpirajo taki, ki so potrebni, temveč taki, ki so zelo bedni.

Koliko naših bratov bo dočelo Božič in Novo leto v katerih, kakor jih je poznala kompanijska brutalnost, ker so se držali zahtevati nekoliko človeških pravic.

Ispostavljeni so vsem nesgodam vremena in njihovi dragi ipostavljeni vsaj brutalnosti kompanijskih šurjav, kakor hitro se drzneje zapustiti taborišče.

Njih ne šteti lastna hiša in streha, temveč izposojen unijski šotor je njih edino zavetje.

Vsi ti naši brati po krvi, po poklicu in po organizaciji, ne lastujejo pol akra zemlje, na kateri bi se lahko svobodno gibali. Še celo pesal nimj ni dovoljeno imeti, če niso državljan ali če jim kompanija ne devoli.

Prodajalne njim ne dajo na upanje, ker jih kompanije ali direktorji lastujejo ali pa kontrolirajo. Ti so tisti, za katere je bil sklad izrednih podpor ustanovljen in katerim gre vsak cent, ki je v tem skladu.

Ti brati sedaj prosijo in rabi- jo, da se za nje zglaga zasenst. Resnici na ljubo pa moram povedati, da so tudi nekateri izmed njih tako ponosni in poštvovalni, da so se pustili ertati na mesto da bi prošili. Ne morem si tolmušiti to drugače kot da so mislili, da bo kdo drugi prizadet, če se njim pomaga.

Vpostavljač vse to in nadalje tudi dejstvo, da dohodki sklada izrednih podpor ne zadostujejo, da bi se podpiralo tako kot bi bilo leleti brate, katerih položaj sem olikal, nam ni preostajalo drugega, kot da smo na naše obšalovanje mogli ostati trdi in neaprosni napram potrebnim, da bo mogoče storiti, kolikor se da, za bedne.

...

Sestra Frances Martinšek, članica društva "Orel", šte. 19, v West Mineralu, Kansas, se je pri- tožila, oziroma se je društvo pri- tožilo v njenem imenu, ker je nji bolniški tajnik odklonil nakazati bolniško podporo, od 1. pa do 15. oktobra t. l. Vrok odklonitve je bil, ker je bila pri zdravniku 1. in 3. oktobra in pozneje ne več in ker se ni marala podvreči operaciji, katero je zdravnik smatral za potrebno.

Društvo v svojem zagovoru za sestro navaja, da operacija ni bila potrebna iz razloga, ker je sestra tudi brez operacije že 14 dni bila že v stanu opravljati hišno delo. Zakaj po 3. oktobra ni šla več k zdravniku v zagovoru ni navedeno.

Glavnemu porotnemu odboru se navedel vzrok ne rdijsi dosti tehtni, da bi bila sestra opravila na saradi njih kršiti pravila. Da je ssaasno okrevala, a tem je ni rečeno in tudi ne dokazano, da bi operacija ne bila potrebna ali da se nji bolezen ne povrne. Če bolnik priporoča zdravnika operacijo in bolniku se zdi, da ni potrebna ali da se ne more vrstiti, je dolžnost bolnika, da to dokaze potom izjave drugega zdravnika. Če bolnik ni v zdravniški oskrbi kot predpisuje pravila, morajo biti navedeni razlogi, zakaj se kaj takega ni dalo napraviti, ali pa mora biti drugače dokazano, da tega ni bilo treba.

Vpostavljač vse to in dejstvo,

da je v korist jednote če se gleda, da se bolniški raznaajo natančno po navodilu zdravnika, vpostevajo njegove nasvete ter da so, če se ne v boljši, pa vsaj v tolikini zdravniški oskrbi kot to pravila predpisujejo, je bilo sklenjeno, da se sestri bolniška podpora, za katero je priklajana, ne nakaže.

Brat Mike Mrak, član društva "Zeleni Hribček", šte. 279, v Ramsay, Ohio, je bil od svojega društva kaznovan s odtiranjem bolniške podpore od 12. pa do 31. avgusta t. l., ker je kršil pravila a tem, da je bil najden pri delu; 4-krat je bil v prodajalni in na pokli, ter hodil po oddaljenih naselbinah po svojem opravku ne da bi mu društvo dalo dovoljenje.

Iz vpogleda v vse listine, tika- joče se te zadeve, se zdi glavne- mu porotnemu odboru, da je bratu Mraku od strani društva nalo- žena kazen pravična in primerna. Iz tega razloga se je sprejel sklep, da se potrdi.

John Underwood,
Martin Zelamnikar,
Fred A. Vider,
John Turbell,
John Gorick.

IZ GL. URADA S. N. P. J.

Spomnimo pri krajovnih društvih
mesece novembra 1922.

Drustva.

1. Črtan: Jozip Slaga, c. 4221.

2. Umri: Frank Urbani, c. 3372. No-

vopristopili: Frank Coss, c. 47707; Ig-

nas Ojstersek, c. 47708.

3. Črtan: John Karmarkovik, cert.

37707. Novopristopili: Stanek Tomase-

vic, c. 47709.

4. Črtan: Jozip sprejeti: Joseph A-

damil, c. 10893; Frank Belcun, cert.

37841. Črtan: Frances Serbator, c. 44-

987; Ignac Zupančič, c. 28740; Frank

Stopar, c. 44333; Frank Poljak, c. 17-

392; John Avner, c. 30776. Novopri-

stopili: Jakob Tomšič, c. 47710; Vik-

torija Semrak, c. 47711; Filip Sela, 47-

712.

5. Novopristopili: Paul Bonkovsky, c.

47713.

6. Črtan: Jozip sprejeti: Louis Haf-

ner, c. 16117; Joseph Franko, c. 106-

26; Frances Jenko, c. 33791. Črtan:

Karl Markuš, c. 36144.

7. Novopristopili: Lawrence Setina, c.

47714.

8. Novopristopili: Peter Despot, c.

47715; John Afreivich, c. 47716; Val-

entia Oblak, c. 47717.

9. Črtan: Matt Kozole, c. 7159; Grja

Jakovac, c. 3009; Marko Zrinjan- c.

9856.

10. Novopristopili: Josephine Biat-

nik, c. 47716; Rose T. Bialnik, cert.

47718.

11. Novopristopili: Mary Kufalik, c.

47720.

12. Novopristopili: Mary Vidla, c.

47721; Louis Ovanich, c. 47722.

13. Črtan: Fred Koren, c. 30768. U-

mri: Jozip Kotnik, c. 33057.

14. Novopristopili: Caroline Svet, c.

47723; Karl Pavlovich, c. 47724.

15. Novopristopili: Florijan Bresov-

tar, c. 47725.

16. Črtan: Jozip sprejeti: Jakob Pa-

vileh, c. 14801; Anton Papeah, c. 6514;

Tome Cankar, c. 24850. Novopristo-

pili: Anna Levar, c. 47726.

17. Novopristopili: John Kostelo, c.

47727.

18. Novopristopili: John Specogna, c.

47728; Anton Jereb, c. 47729; John

Gersina, c. 47730.

19. Novopristopili: Lazo Radich, c.

47731.

20. Črtan: Mihail Smole, c. 3912; Frank

Vograc, c. 41834; Blaz Osnik, c.

40378; Frank Pavlovic, c. 41835. Iz-

obdeni: John Milava, c. 35099; Peter

Stagor, c. 39772; Peter Sedmak, cert.

41881; Frank Udevic, c. 41874; Anton

Ceras, c. 41874; Frank Logar, c. 15741;

Joe Logar, c. 17832; Anton Rigel, c.

41824; Frank Botič, c. 41824; Joseph

Komat, c. 21429; Marko Zupan, cert.

41865; Blaz Pavsek, c. 34426; Emil

Bratavc, c. 25368; Andrew Vidmar, c.

41816; Frank Lamy, c. 41863; Jozip

Bevčič, c. 41823; John Klobor, cert.

41810; Nikolaj Kallitnik, c. 41870;

John Ponikvar, c. 41880; John Suder,

c. 41897; Frank Erpic, c. 19095; Joe

Kovad, c. 38511; Ludvik Govekar, c.

41813.

21. Novopristopili: Mihail Kradovec, c.

47732.

22. Črtan: Jozip sprejeti: John Per-

nel, c. 26374; Fred Lešak, c. 26764.

Novopristopili: Louis Banich, c. 47733;

Veronika Uleman, c. 47734.

23. Umri: Blaz Bogovsek, c. 1489.

24. Umri: Blaz Draketic, c. 30443.

25. Novopristopili: Vincenc Maden,

c. 47735; Anton Gajnik, c. 47736;

Frank Koren, c. 47737; Anton Keren,

c. 47738.

62. Črtan: Jozip sprejeti: Aleks Iva-

noff, c. 23526.

63. Črtan: Jozip sprejeti: Matija Go-

lob, c. 43025; Mike Felle, c. 45791.

64. Novopristopili: Mike Valentine,

c. 47770.

65. Novopristopili: Mary Podbev-

sek, c. 47771.

66. Črtan: Ivan Pleše, c. 44352.

67. Novopristopili: Frank Podcenik,

c. 47772.

68. Črtan: John Crnich, c. 47773;

Anton Odbolt, c. 47774.

69. Novopristopili: Mianie Samsek,

c. 47775.

70. Črtan: Jozip sprejeti: Valbur-

ga Hreš, c. 21614; Novopristopili:

John Hiber, c. 47776; Viktor J. Logar,

c. 47777; Edward J. Logar, c. 47778.

84. Črtan: Jozip sprejeti: Frank Sla-

kovce, c. 40852.

85. Črtan: Jozip sprejeti: John Sla-

mak, c. 31563.

86. Črtan: Jozip sprejeti: Leopold

Sedej, c. 37184; Elizabeta Novak, c.

37890. Črtan: Andrej Malle, c. 11167.

Novopristopili: Jozip Miller, c. 47779;

Joseph Stirn, c. 47780; Ludvik Jane-

šič, c. 47781; Blaz Oremuš, c. 47782;

Katerina Albrecht, c. 47783.

88. Novopristopili: Martin Urankar,

c. 47784; Olga Kokole, c. 47785.

89. Novopristopili: Mike Velpar, c.

47786; Anna Maga, c. 47787.

91. Novopristopili: Mary Shum, c.

47788.

92. Črtan: Martin Mirtel, c. 21812;

Martina Mirtel, c. 17248; Ursula Mir-

tel, c. 47475.

96. Novopristopili: Anton Ferne, c.

47790; Peter Brzel, c. 47790; Antoni-

ja Prezel, c. 47791.

97. Novopristopili: Ivana Verhnjak,

c. 47792; Mary Verhnjak, c. 47793;

Peter Verhnjak, c. 47794.

98. Novopristopili: Anton Piletich,

c. 47795.

101. Črtan: Jozip sprejeti: Jarko Buta-

rac, c. 32528. Črtan: John Julik, cert.

43042.

102. Novopristopili: Mary Udovich,

c. 47796; Pavline Levec, c. 47797.

104. Črtan: John Perke, c. 17323.

105. Novopristopili: Frank Preslan,

c. 47798.

106. Novopristopili: Martin Švajgar,

c. 47799.

107. Novopristopili: Leona Zorko,

c. 47800.

110. Črtan: Frank Lakra, c. 33793.

Novopristopili: John Andolsk, c.

47801; Joseph Smoltz, c. 74802; John

Richter, c. 47803; Louis Kovacic, c.

47804; Louis Prijatelj, c. 47805; Geo.

Mihail, c. 47806.

111. Črtan: Terezija Turk, c. 7268.

112. Umri: Mihail Pikel, c. 45488.

Novopristopili: Matt Rilovich, c. 47807.

113. Novopristopili: Mirko Jerčinov-

vich, c. 47808; Louis Jerčinovich, c.

47809.

115. Črtan: Valentin Vroček, cert.

15310. Novopristopili: Joseph Brški, c.

47810.

117. Novopristopili: Louis Vodopi-

vez, c. 47811.

118. Črtan: Jozip sprejeti: Gust Ma-

mala, c. 19138; Terezija Sikovsek, c.

42842; Alojz Sikovsek, c. 42844. Črtan:

Anton Ojstroska, c. 35097; Anton

Gregore, c. 13836; Joseph Farbia, c.

44881; Joseph Krcel, c. 38364; John

Belan, c. 24406; Angela Jakovac, cert.

42914. Umri: Anton Bjak, c. 7380.

Novopristopili: Frank Ostroska, cert.

47812; Louis Kos, c. 47813; Agnes Ra-

ves, c. 47814.

119. Novopristopili: Jennie Kranec,

c. 47815.

120. Novopristopili: Joseph Bartol,

c. 47816; Nikolaj Kozole, c. 47817.

Matt Pleše, c. 47818; Tony Majnarich,

c. 47819.

121. Črtan: Jozip sprejeti: John Ko-

lanc, c. 23500; John Gregorich, c.

40117. Črtan: Tomo Lorekovich, cert.

37294. Novopristopili: Karl Bdar, c.

47820; Derviš Oheffo, c. 47821; Mary

Krišaj, c. 47822; Paul Bogovich, cert.

47823; Ursula Lisec, c. 47824; Anto-

nija Vondina, c. 47825.

122. Novopristopili: Andrej Fatur, c.

47

UPRAVNIŠTVO

pomirja vse narodnike in druge
tatalje, naj nikar ne kupujejo
obenih posebnosti iz posameznih
glasov, ki bi nabujajo v listu, ker
ekateri se direktno spopadajo.
sak naj bo sodel prviden in vsak
pljuje, če le mogore predno kaj
rpi in oglasov, prepriča. Za vse
glase so odgovorni le oglaševalci,
nami, nobena odgovornosti na pre-
nama upravištvu in ne lastnik
stoma. Oglase imamo zato, da ma-
omagajo plačati list, kateri
sak dan dražji v tiskarni in v
ovsed. Torej bodite previdni, če
pa nabrišete, tedaj vse te pri-
šte sami sebi in ne nam.

Upravištvo,

ZNIZANE CENE.
LOOK OUT ZA PLJAČE

Naslednje so stvari, katere je Trgovski Odbor izročil
proletem grozila k politiku, zavajajo, 1908
POTEC zavajajo 60c, ERMAN zavajajo 60c, TERN
ROSE zavajajo 60c, Boshan (GENTIAN) zavajajo
60c, in drugi lažijo v zalogi. KLINJE in
stavice stanejo po 75 centov, ključki, navodilni
predvodi 125 centov za en parček. Navodila
za Chicago, za tem se pričnajo na volatili
FRASER od vina (vino stanejo) na 125 cen-
tov, izdelujejo se in izpolnjujejo različne
kategorije, kot so: RUCAR, GARDNER (RUCAR Pivo),
110c, GAUGE (MERO) so skupni avto-
matični in so vse izdelane, ali madeže podo-
brejati morajo, manj kot oni, grade pa do 150
centov, stane 150c. Vse same izdelane
in polnjene, samo boljša so. Navodila
je dobili Mayer Order all rec.
NORWAY, 1908 W. Ward St., Chicago, Ill.

DOMAČA ZDRAVILA.

Zdravilo in celotna zdravila, kar
priporočajo mnogi, karajo v Evropi

"DOMAČI ZDRAYNIK"

Imajo voleno v zalogi.

Pišite po brošurah, recepte, v kuhinjo
in naključno postojna vaška rastlina so
ali se reši.

MATH. PEZDIR,
Box 776, City Hall Bldg.,
NEW YORK, N. Y.

IMPERIAL STATE BANK,
IMPERIAL, PA.

Vedno oglasov pripravljeno za
trajanje. Naš oglas pripravljeno
so dovoljevati.

**CEKOVNE IN HRANKINE
VLOGE.**

Varnostne shranke.

bi pri-
turjava,
rostore.

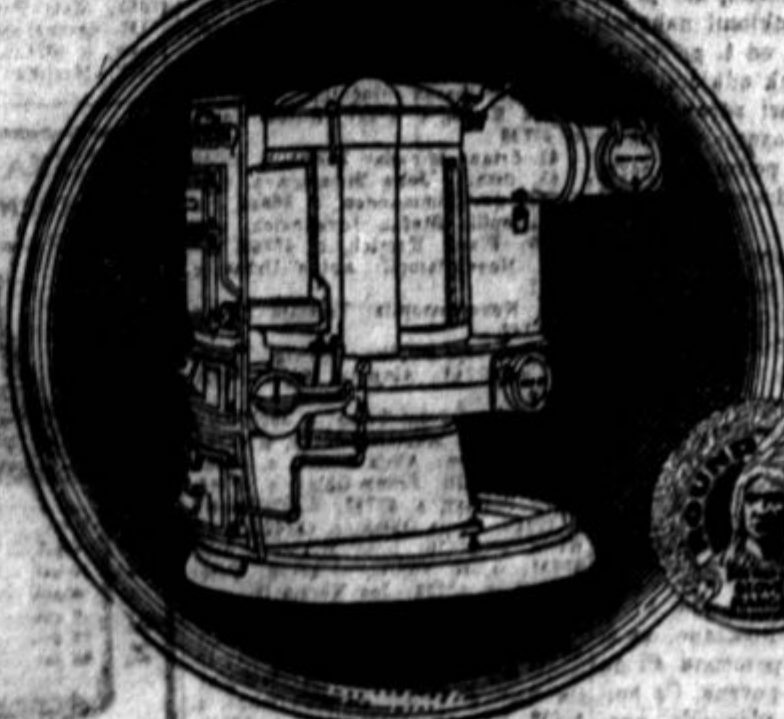
ko čistita, Zavse one pa,

ih inženirjev za gretje, to-
polnoma brez prahu, plina
navedenega, je le nekaj
izpostavljen vaše življenje
boljnih.

kako suh zrak je nastal v
kućica so ohraniti rastline,
kraka.

Furnace Heat" in ako je
sijsa, ga ni vse vredno. Ni-
mam ga daje Round Oak
daje, ki imajo na svojem
izdovoljljčine in varnosti
da izvedo tudi oni, ki mis-

**Round
Oak
Moistair
Heating
Sistem**

Te prodajamo po najnižjih cenah. Upoštevajoč koristi in usluge, so najboljše vrednosti. Kadar razdelite vaše investicije v to, na več letno korist, tedaj spoznate, da ste kupili najboljšo. Dobe se naproday pri:

ANTON MAINE,
TRGOVINA ŽELEZNINE IN POHISTVA
223 West Lake Street, Chisholm, Minn.

IGRE, KONCERTI
IN PLESNE ZABAVE.

Lawrence, Pa. — Naznanjam sodrugom in drugim delavcem na Lawrenceu in Hendersonville, Pa., da je zadnja seja socialističnega kluba št. 124 JSZ zaključila, da se vrši dne 30. decembra plesna veselica na Lawrenceu, Pa. Sodrug, to bo po dolgem času naka, prva prireditelj v korist socialistične organizacije, zato pridite vsi in se kochcem leta zabavajte z nami. S tem hoste pomagali organizaciji do boljšega uspeha, ker organizacijo čakajo še velike naloge. Gre se za razširjanje naših idej med le neorganizirano maso in bodoči naš zbor, ki se ima vršiti spomladi.

Dalje naznanjam, da se vrši seja za januar drugo nedeljo v mesecu januarja, ob tretji uri popoldne in po seji društva SNPJ. Pridite vsi in sejo in seboj pripeljite tudi druge, ki so zadnji obhujili, da bodo pristopili na prihodnji seji.

To naznanilo dajem na znanje, ker hočem sodrugom, novozvoljenemu tajniku pri poslu pomagati. Izkušnje imam in vem, da tajnik potrebuje poleg sebe moči, da mu pri delu pomagajo, da je organizacijsko delo lažje in uspešnejše. — John Terčelj, tajnik.

Star City, W. Va. — Vabimo rojake iz Morgantowna in okolice na plesno veselico, katero priredi socialistični klub št. 228 JSZ v Purdysville, 1922. Pridite vsi in sejo in seboj pripeljite tudi druge, ki so zadnji obhujili, da bodo pristopili na prihodnji seji.

Dunio, Pa. — Društvo "Vrtni raj", št. 174 SNPJ priredi svojo letošnjo veselico dne 30. decembra t. j. v Slovenskem izobraževalnem domu v Dunio, Pa. Pridite vsi in sejo in seboj pripeljite tudi druge, ki so zadnji obhujili, da bodo pristopili na prihodnji seji.

Muskegon Heights, Mich. — Na zadnji seji našega društva smo ugotovili, da je plesna zabava, ki jo društvo priredi na starega leta večer pri rojaku Jos. Zura. Ujudo se vabljene vsi člani in nečlani, da se zagotovo te veselice udeležite. Ukrepali smo na seji tudi radi društvenih sej in sklenili, da se bodo v bodoče vršile vsako drugo nedeljo v mesecu. Braje in sestre, udeležite se saj v bodoče bolj v velikem številu, kakor do sedaj, in boste pravocani s plačevanjem assementa. Imena na zadnji seji izvoljenih društvenih uradnikov bodo priobčena v prihodnjem imeniku. — Anton Pavlin, tajnik društva št. 266 SNPJ.

Frontenac, Kans. — Naznanjam, da bo društvo "Cello" št. 27 v Frontenacu, Kans., imelo veselico v soboto zvečer, to je 30. decembra.

Vabimo vsa društva, veselice prireditelje ob sedmi uri zvečer. Igrala bo dobra godba in pri veselici bo dovolj drugih stvari, za katere bo poskrbelo društvo. Naj nikdo ne izostane od naše zabave! — Anton Koltman, tajnik.

Warren, Ohio. — Društvo "Jan Hus", št. 321 SNPJ v Warrenu, O., ujudno vabi vse rojake, da se udeležijo veselice dne 30. decembra 1922, ki se vrši v George Clondasovi dvorani na Cedar St. Cisti dohicek je namenjen društveni blaginji, zato je želeli, da bi bila veselica s strani članstva dobro obiskana. Vstopnina je za moške 50c, za ženske pa je prosta. Začetek je ob šestih uri zvečer. Za obilno udeležbo se priporoča. — veseličar odbor.

Radley, Kans. — Društvo "Spoznanje", št. 22 SNPJ je na svoji mesečni seji dne 16. decembra sklenilo, da se bodo vršile seja v letu 1923 vsako tretjo nedeljo popoldne in pritenjajo ob drugi uri. Polko v pojasnilo članovi. — Joseph Testen, tajnik.

Detroit, Mich. — Društvo "Zvezda Detroitskih Slovencev", št. 121 SNPJ priredi v soboto zvečer veselico v Nevastkem domu, na 1331 Kirby Ave. Vabljene vsi vsi Jugoslovanci iz Detroita, Highland Parka, Maitreamecka in Detroitja ter drugih okoliških naselij, da se veselice udeležijo v polnem številu. Posebno vabljene in na ta način podprejo društveno blaginjo. Na razpolago bo vse najboljše. Vstopnina za moške je 35c, za ženske pa so vstopnine proste. Na svidenje dne 30. 1. m. K obilni udeležbi vabi. — odbor.

Worthington, Pa. — Društvo Primorska vila, št. 261 SNPJ je suspendiralo dva člana našega društva: Josipa Jurkoviča, starega 23 let, certifikat št. 35983 in sestro Ani Jurkovič, stare 17 let, cert. št. 35979 za mesec december. Društvo

ZNAMENJ NI TREBA ZAVNARJATI

Želodni neredi, kolobarji pred očmi, glavobol in omotica so vsi lahki kot nevarna znamenja. Morda pomenjajo, da celice v ledicah ne morejo sprejeti nečistih sestavin krvi ter jih odpraviti, ter da je blizu nevarnost Brightonove bolezni. Trinerjevo Grenko VINO izboljša prebavni sistem ter izbaci vse strupene anovi, ki se naberejo v črevesju. Trinerjevo Grenko VINO je zanesljivo zdravilo. M. L. Snyder nam piše iz Cabin Creek Junction, W. Va.: "Moja žena je trpela valed kroničnega zaprtja, plin ji je tako pritiskal na srce, da sem se že bal za njeno življenje. Trinerjevo Grenko VINO ji je pomagalo. Sedaj je do brega zdrava, tek se ji je vrnil in se dobro počuti." Vaš lekarnar ali prodajalec zdravil ima Trinerjevo Grenko VINO v zalogi. Imejte posebno vedno doma Trinerjev Liniment (soper revmatizem, nevralgijo, lumbago in ispihke), Trinerjev Antiputrin (za grganje, izpiranje ust in škedenje ran) ter Trinerjev Mirilec Kašlja. (Adver.)

Je sklenilo, da posve obadva, da se oglašita do prve nedelje v januarju, sicer ju bo črtalo, kakor za hitevalo pravila. — Frank Perčič, tajnik.

Cleveland, Ohio. — Društvo "Napredje" je na svoji letni seji sklenilo, da se bodo v bodoče vršile vsake dve seje vsako prvo nedeljo v mesecu v S. N. D. dvorani št. 3. Pridite vsi in sejo in seboj pripeljite tudi druge, ki so zadnji obhujili, da bodo pristopili na prihodnji seji.

Izšla je izvirna povest "IZ ZAPESKE GLOBELI". Splašal Zvonko Novak. Cena knjigi \$1.50.

Naročijo jo je na naslov: Zvonko Novak, 2247 So. Central Park Avenue, Chicago, Ill.

OPOMIN.

Opominjam rojake, da poravnajo svoj dolg na najemni, ko je bil val pri meni. Sedaj stanujoc v Star City, W. Va., ako tega ne storijo, bom primoren, ga priobčiti s polnim imenom v vseh slovenskih listih. Josef Železnik, Osnaga, W. Va. (Adv.)

Naznanilo!

Čenjenim rojakom širom Združenih držav naznanjam, da je izšel prvi zvezek slovenske muzikalne revije "GLASBA IN DOM", bogata vsebina slovenskih in hrvaških pesmi, za piano petje in glas. V programu je tudi krasna Božična pesem za piano ali petje. Ker bo to nekaj čisto novega za Slovence in Hrvate se v napred opozarja čenjene rojake in brate Hrvate, da se takoj naroče na to revijo. Cena vsaki posamezni številki je 75c predplačno.

V zalogi imam tudi razne ROLE za piano in gramofonske plošče. Pišite po naš cenik. Se vam priporoča vaš rojak:

VICTOR LERJAK, 6404 St. Clair, Cleveland, Ohio.

V prodajo imam domača preiskavana patentirana zdravila s imenom

"APALLIATIVE"

za revmatizem, arthritico, lišaje, zastrupljeno kožo, in rane. Odravljajo vse kožne bolezni. Cena je \$1.25. Frank Gradinar, box 1100, Joliet, Ill., ali pa v lekarni Drug Store Chicago, Corner Jackson Street, Joliet, Ill.

Z naročilom pošljite denar ali Money Order.

SUHO GROZDJE IN DRUGI
SADEŽI.

Cipar, najboljši vrste, jako velike jagode, baksa 25 funtov \$ 4.05.
Muškatel, sladke debele jagode, baksa 50 funtov 6.00
Česplje debele, baksa 25 funtov 4.00
Česplje drobne, baksa 25 funtov 3.00
Fige v krancelnih, letošnje baksa 110 funtov 12.10
Brinjeve jagode, vreča 132 funtov 8.50

K naročilu priložite Money Order
MATH. PEZDIR,
Box 772, City Hall Sta. New York, N. Y.

DR. KOLER
636 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik specializiran v Pittsburghu. Zastopnik je hrvaških zdravil in zdravilnih sredstev, ki so izšla iz prof. Dr. K. K. So imajo močnejše učinke, kot vsi drugi, v zdravljenju bolezni, ki nastanejo iz krvi, bolezni v srcu, pridite in izkušite, ker in bolezen nakaže.

Ne morete bolni ostati po obratni metodi. Kakor hitro opazite da vam pridejo zdravila, se zdravite, temveč pridite in izkušite, ker in bolezen nakaže. Naročite ali vedno kolo odpravim v 24 urah in silo brez operacije. Bolniki morajo, ki povzročajo bolečino v srcu, in pridite v vseh tudi pri puščanju vseh zdravil s gotovostjo. Revmatizem, izganjanje, skolioza, arthritico, škroplje in druge kožne bolezni, ki nastanejo valed noliše krvi, odpravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradno ura: Ob delavniku od 9 do 5
Ob nedeljah od 9 do 2.

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate s njeno mišljami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse blago za vsakdanje potrebe po zmerjeni ceni.

ANTON ZORNIK,
Hermine, Pa.

NAJBOLJSI
NACIN

za ustvariti si prebitek za vsak slučaj, je, da redno investirate vaše prihranke v dobrih obveznicah. Mi nudimo izbrana izdaja, ki nosijo od

4.25% do 7.30%
Pišite za pojasnila.

OTTIS & CO.
216 Superior Avenue N. E.
CLEVELAND, OHIO.

John F. Perko,
Foreign Investors Dept.

HARMONIKE.

Prodati želim nemške hromatične harmonike, za nizko ceno \$55.00. Kdor želi kupiti te harmonike naj mi piše na naslov: John Leskovar, R. I. Jefferson, Oregon. (Adv.) Dec. 27, Jan 3.

PROLETAREC

Je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati, ker vam kaže

pravo sliko socializma
Naročnina znaša \$2.50 na leto, \$1.50 na pol leta.

Naslov: PROLETAREC,
3639 W. 26th St.,
CHICAGO, ILLINOIS.
Pišite po naš cenik knjigi

Kje dobite najboljše
harmonike?

— pri —

Jacob Chudovan'u,
324 W. Battenwood St.,
Reading, Pa.

V zalogi imam vedno prave kranjske in nemške harmonike, tri in štiri vrstne, dvakrat in trikrat uglašene. Torej kdor namerava nabaviti si trpešno in dobro harmoniko naj pije za cenik in ceno meni.

V popravilo sprejemam tudi stare harmonike in računam po delu, kakoršno delo kdo zahteva. Ujudo se priporočam rojakom širom Združenih držav za obilna naročila. S spoštovanjem vaš Jacob Chudovan.

NAJVEČJA SLOVENSKA
ZLATARSKA TRGOVINA

Frank Černe,
6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Zvez, broške, zapestnice, diamantne
prstane in lavalirje, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo zlatarstvo po nizki ceni.

PODRUZNICA

Columbia Gramofonov

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahka mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri za vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za ceno predno drugo kupite.

Najboljše blago.

Najnižje cena.

Največja slovenska tiskarna v Ameriki je

Narodna Tiskarna

2146-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, čerkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce. — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

DENAR V STARO DOMOVINO ZA BOŽIČ.

Za Jugoslavijo:	Za Italijo:
100 dinar \$ 1.36	100 lir \$ 5.75
1000 dinar 13.50	500 lir 29.50
10000 dinar 132.00	1000 lir 56.00

Izdajujemo notarska dela za tuke in stari kraj. Posojujemo in vzamemo posojila na prve knižbe (Mortgage). Prodajamo lote in farme.

MLADIČ & VERDERBAR,

1334 West 18th Street CHICAGO, ILL.

Odvetniška in javno-notarska pisarna

F. A. BOGADEK,
200-203 Walsh Building,
434 Diamond Street PITTSBURGH, PA.

Izgotavljam pooblastila, kupne in darovalne pogodbe, prošnje za dobiti svojce iz stare domovine in vse druge starokranjske uradne spise. Posređujem pri zapuščinskih razpravah. Moja pisarna je blizu korta.

Poslovadja za slovenski oddelek: LOUIS KVEDER, kateri je izgotavljal vse v notarski posel spadajoče spise v STAREM KRAJU in TU.

COLUMBIA CLOTHING STORE

Je velika moderna trgovina z moškimi oblekami in opravo. Razno vrstna obuvala, klobuki in kape vedno najnovejše vrste. Vse kar v naši trgovini kupite je jamčeno, ako vam ni všeč kupljeno blago dobite denar povrnen.

Zelo znižane cene za božič in novo leto.

COLUMBIA CLOTHING STORE, Inc.,
131 W. Lake St., Chisholm, Minn.

ZASTAVE

VICTOR NAVINSEK,

F. KERŽE

1142 N. E. Dallas Rd.
CLEVELAND, O.

S. N. P. J. društvom:

Kadar naročite zastave, regatije in drugo, pošite na moje ime in naslov če hočete dobiti najboljše blago za najnižje cene. Našrti in vzorci ZASTAV.

REGALIJE ZASTAVE

in tako vse društvene potrebe za smerno ceno in dobro blago.

Obrnite se na:
EMIL BACHMAN, Inc.,
2107 So. Hamlin Avenue CHICAGO, ILL.

Zakaj se ne odločite resno, enkrat
premeniti vaš štedilnik (špargert)

Skušnja uči, da prava ekonomija ne obstoji v tem, da se rabi izčrpano opravo. Kaj se pa sploh več rabi ali je preneslo več akucije kot štedilnik v vaši kuhinji? Kadar si izberete Round Oak Copperoid štedilnik, niste kupili le najlepši ameriški štedilnik na drva ali premog, temveč ste si izbrali najpripravnejši, ekonomičen in trpešen in zakaj vse to, to se vam najlažje osebno pojasni in razkaže. Mi vam povemo le nekaj dobrih strani o ti posebnosti — sicer pa se prepričajte.

Ako je vaš štedilnik že toliko obrabljen, kjer je vsaka nadaljna uporaba v vašo izgubo — ako požre preveč premoga, za kuhanje vzame preveč vašega časa in vam je nadlego — ali ni že to dovolj vzrok, da pridete in si ogledate naš štedilnik? Pri nas ste vselej dobro došli.

Ta štedilnik se prodaja po najnižji in zmerni ceni. Upoštevajoč, usluge in kakovosti je brez izgovora največje vrednosti.

Ako razdelite to svoto na več letno uporabo, tedaj bodete takoj spoznali, da ste napravili pametno izbero. Dobe se v prodaji pri:

ANTON MAHNE

trgovina železnine in pohištva.

223 WEST LAKE STREET

CHISHOLM, MINN.